

વડતાલ શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ટેવની સંસ્થાનું સમત્સ સલ્લંગ સમાજનું માસિક

શ્રી વડતાલધામ સત્સંગ

વર્ષ : ૬, અંક : ૬, ઓગષ્ટ - ૨૦૧૫

ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ - વડતાલધામ

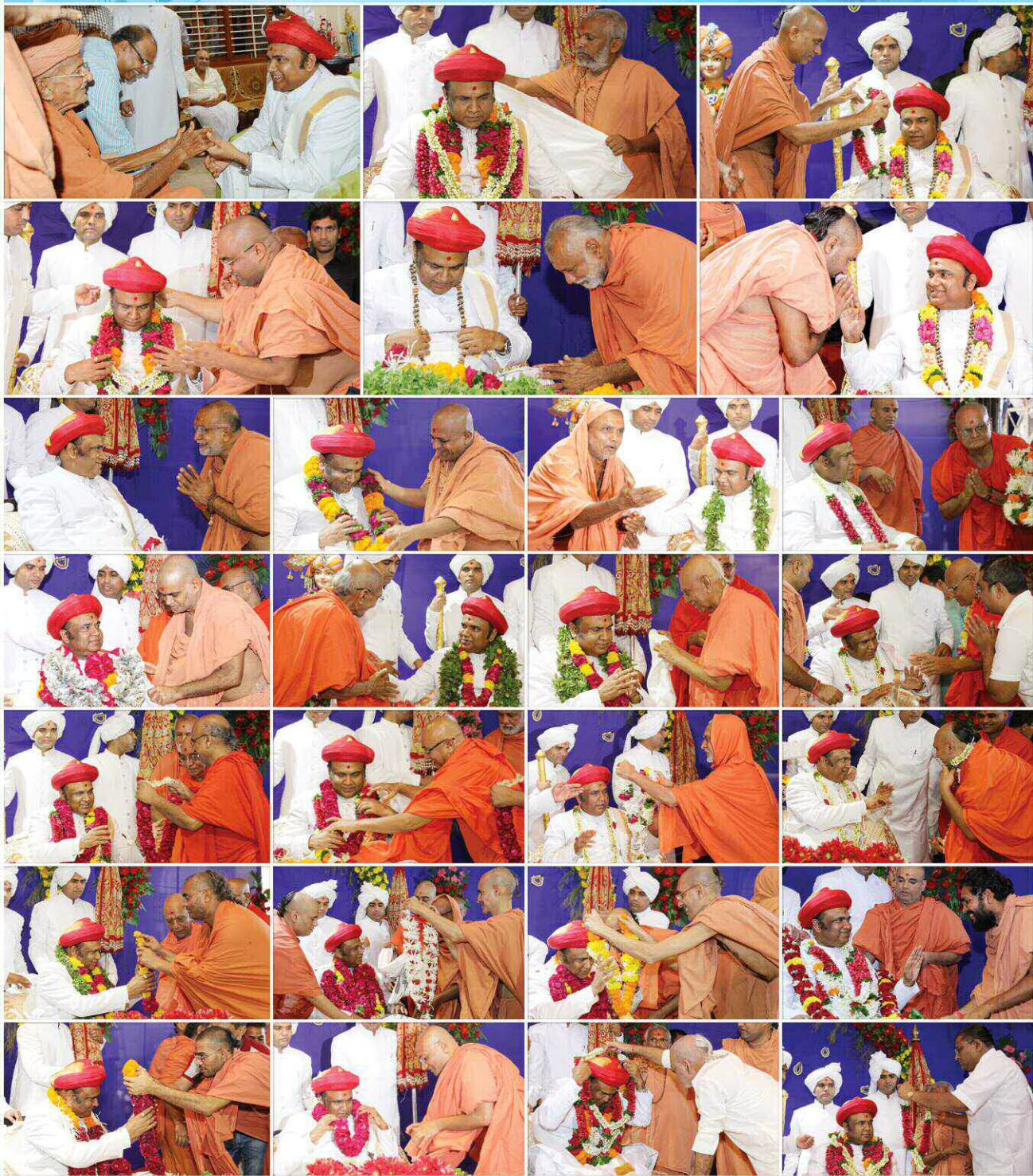
તા. ૩૧-૭-૨૦૧૫

વર્તમાન વડતાલ પિઠાધીપતિ પ.પૂ.દ્.દ્. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજાના ગુરુપૂર્જન અર્થે ઉપસ્થિત વિશાળ ભક્ત સમુદ્દરાય

શ્રી ગુરુપુર્ણિમા મહોત્સવ - વડતાલ ધામ, તા. ૩૧-૯-૨૦૧૫

વર્તમાન વડતાલ પીઠાધીપતી **પ.પૂ.ઘ.ઘુ.૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજશ્રીનું પુજન કરતા
૨ વડતાલ દેશ, ગઢા દેશ, જુનાગઢ દેશ, ધોલેરા દેશ વગેરે સમગ્ર સપ્રદાયના વડીલ સંતો....**

Web Site :
www.vadtalmandir.org

E-mail address :
vadtaldhamvikas@gmail.com

Subscription

(india)

1 year ₹. 50

20 year ₹. 500,

For Other Countries

(airmail) ₹. 6750

(lifetime)

Year - 6
 Volume - 6
 August - 2015

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણ વિજયતેતરામુનિ॥

Shree Vadtal Dham Satsang

અનુક્રમણિકા

૧	રામ રાજ્ય (અમેરીકાનો અતુભવ)	- પ. પૂ. સ. ગુ. શા. શ્રી નિલકંઠ ચરણદાસજી સ્વામી	૦૪
૨	ધૂતરાષ્ટ્રનો છેડો સુધાર્યો વિદુરજીએ	સાથુ : પ્રેમપ્રકાશદાસજી સ્વામી	૦૬
૩	અધ્યાત્મ મંથન-૩૭ “સદગુણોનું ચિંતન”	- સ્વામી શ્રી પ્રબન્દુરૂપદાસજી - કંગરી ગુરુકુલ	૦૮
૪	શ્રી ડોસાભાઈ-બંધિયા	- શા. શ્રી સંતનલ્લબદ્ધાસજી (આ.ડોશ્રી વડતાલ)	૧૦
૫	ઉન્દુ માન્યતાઓનો વૈજ્ઞાનિક તથા ધર્મીક આધાર “ધર્મનાટ”	- શા. શ્રી હરિષ્ખલદાસજી - ધોલેરાધામ	૧૨
૬	વડતાલનો મહિમા આપરંપાર	શ્રી રસિકભાઈ રામજીભાઈ ગોળવિયા (વૈષણવદરવાળા - સુરત)	૧૪
૭	શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના મંદિરોની શિલ્પ-સ્થાપનકીય વિશેષતાઓનું રહસ્ય	પ્રા. સૂર્યકાન ભડ્ડી - ભુજ (કચ્છ)	૧૬
૮	સંક્રિસ્ત ધ્યાન ચિંતામણિ	શ્રી બિહારીલાલ ચુનીલાલ મોટી - સુરત	૧૮
૯	સત્સંગ સમાચાર		૨૦
૧૦	સંસ્થાકીય સમાચાર		૨૩

OWNER: Vadatal Temple Managing Trustee Board, Vadatal, **PUBLISHER / PRINTER & EDITOR:** Chief Executive Kotharishree Shashtri Shree Ghanshyamprakashdasji Swami Guru Kothari Shri Nankishordasji Swami **PUBLISHED & PRINTING :** Shree LaxmiNarayandev Offset Press, **AT & POST:** Vadatal, Tal. Nadiad, Dist. Kheda, Gujarat Pin: 387375, **Phone:** (0268)2589728,776

राम राज्य

(अमेरीकानो अनुभव)

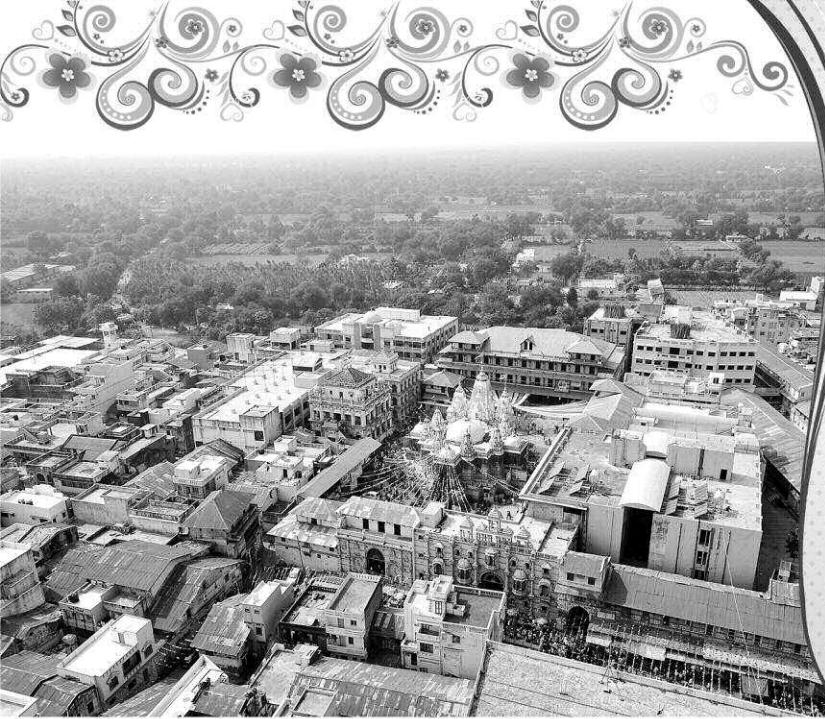
लेखक : प.पू.स.गु.शा. श्री निलकंठ चरणशासङ्ग स्वामी
महंतश्री गादीस्थान षेतपुर

अमो ७ संतोने (१) निलकंठचरणशासङ्ग स्वामी (२) विश्वप्रकाशशासङ्ग स्वामी (३) विवेकसागरदासङ्ग स्वामी (४) आत्मदर्शनदासङ्ग स्वामी(५) हरिदर्शनदासङ्ग स्वामी (६) अमृतवद्धनदासङ्ग स्वामीने अमेरीकाना विजा मण्या. तेथी ता. १८-७-२०१४ ना रोज सवारे २.३५ क्लाके मुंबई थी एटलान्टा वर्जन्या एरलाईन्स द्वारा अमो अमेरीका पहोँच्या. अमेरीकामां जूदा जूदा स्थगोऱे अमारे जवानुं हतु. तेमां ता. ३/८/२०१४ ने रविवार ना रोज राते रोंक्स गामे पहोँच्या. आ रोंक्स गाम पेन्सिलवेन्या राज्यानुं लेकेन्सरनी बाजुमां आवेलु छे. त्यां वार्षिक संस्कृति आधारे तेनुं ज भाषावानुं. श्री नितीनभाई घनश्यामभाई

पटेल रहे छे. तेने त्यां अमारो उतारो हतो. राते ११.०० वार्षे पहोऱेला तेथी उतारो करी. थोडीवार नितीनभाई, घनश्यामभाई, चैतन्य, जय आ कुटुंब परिवार साथे थोडीवार बेठा. पछी आराम करवा गया. बीजा दिवसे सवारना नित्य नियम कर्या. संतोने थाण बनाव्यो, भगवानने थाण धरावी मानसी पूजा करी संतो जम्या. घनश्यामभाई, नितीनभाई, चैतन्य, जय परिवार सभ्योऱे प्रसाद लीघा. प्रसाद लीघा पछी नितीनभाई एक हृष्टुं के, गुरुज्ञ बधा ज संतो तथा हुं अने भार्गवभाई (वडताल टेम्पल बोर्डना द्रस्टीश्री) आपणे बधाअे आजे एक नवो अनुभव करवा जवानुं छे. अमो दस जणा बे गारी लઈने नीकण्या. अने बे क्लाक अमो फर्या जे ज्ञेयु तथा अनुभव्यु ते वात मारे कहेवी छे.

हाल अमेरीकानुं पेन्सिलवेन्या लेकेस्ट विस्तार छे. ते आजथी लगभग चारसोथी पांचसो वर्ष पहेला आ विस्तारनो राजा विलीयम पेन हतो. ते मूळ जर्मननो वतनी हतो. तेने विचार आव्यो के हुं मारा देशवासीने अहीं तेडावु. तेथी ते जर्मन गयो. त्यां तेना कुटुंब परिवारना सभ्योने तथा सगा—सबंधीने वात करी के तमो बधा पेन्सिलवेन्या पधारो. त्यारे ते लोको कहे अमो त्यां आवीने शुं करीए त्यारे विलीयम पेन राजाए कह्युं के, हुं तमो बधाने एक एक कुटुंब टीठ एक एक हजार एकर जमीन आपु. ते खेती करीने तमारे तमारा ज्वन निर्वाह करवानो. तो जर्मनवासी बधाज अमेरीका आववा तैयार थया. राजा विलीयम पेन साथे बधा आव्या. राजाए तेओने खेडवा माटे जमीन आपी अने ते बधा लोको अमेरीकामां स्थिर थया. तेने अमेरीकाना लोको आमीस पीपल कहे छे. आ लोकोनी ज्वन पध्यति ज्वेवा गया. आजना टेक्नोलोजी युगमां आ लोको केवी रीते ज्वन ज्वे छे. आ आमीस लोको आजनी एक पण

टेक्नोलोज्नो उपयोग करता नथी. कुटरतना आधारे ज्वन ज्वे छे. लाईट, मोबाईल, मोटर गाडी, ए.सी., टी.वी., फ़िज विगरेनो उपयोग करता नथी. कपडा धोवा तथा सुकववा मशीननो उपयोग करता नथी. श्री खेतीना साधनो पण जाते बनावेला होय तेवानो उपयोग करे छे. तेओना श्री नाना छोकराने पण सायकल सुधा पण आपता नथी. छोकराने जवा श्री आववा माटे साधननी जूरु पडे तो नानी घोडागाडी होय छे. ते छोकराने चलाववा माटे आपे छे. मोटा लोको मोटरकार वापरता नथी. परंतु घोडागाडीनो उपयोग करे छे. अमेरीकी सरकारे आ लोको माटे घोडागाडीना रस्ता पण जूदा बनाव्या छे. बहारगाम जवा माटे घोडागाडीनो उपयोग करे छे. आ लोकोमां कुटुंब भावना खूब सारी छे. भाषावानी रीत पण जूदी छे. अमेरीकानी पध्यतिथी भाषाता नथी. तेओना क्लास रम पण अलग होय छे. एक ज रुममां बधाअे भाषावानुं होय छे. एक घोरण्याथी आठ घोरणाना विद्यार्थीओ एक ज क्लासमां साथे अव्यास करे छे. पहेला घोरण्याणो पहेली बेन्चमां, बीजा घोरण्याणो तेना पछीनी बेन्चमां, आठमां घोरण्याणो विद्यार्थी छेल्ली बेन्चमां बेसे. आठ घोरण्याथी वधु संस्कृतिने आधारे तेनुं ज भाषावानुं. छोकरा अने छोकरीने अलग अलग

બેસવાનું. ભેગા બેસવાનું નહિ. અમેરીકાની સ્કુલમાં ભાગવા જવાનું નહિ. તેના કપડાની પહેરવાની પદ્ધતિ પણ જુદી. દૂરથી તેને ઓળખી જાય કે આ આમીસ લોકો છે. તેના પહેરવેશ ઉપરથી ખબર પડી જાય કે આ પરણોલા છે અને આ કુંવારો છે. આ લાકોને કાઈને પણ મોટા પેટ (ફાંદ) હોતી નથી. તેનું કારણ ખૂબ મહેનતું લોકો છે. જીત મહેનત કરી પોતાનું ગુજરાન ચલાવવું, સરકારની સહાય લેવાની નહિ. સરકાર આપે તો પણ નહિ લેવાની ખૂબ જ નિતિવાળા દયાળું અને તે લોકોની એક વાત ખૂબ જ ગમી ગઈ. ખેતીમાં શાકભાજી, ઝૂટ, ટમેટો વિગેરે વાવે તે થાય. ત્યારે રોડેન કાંઠે એક ટેબલ ઉપર શાકભાજી, ટમેટો વજન કરી મુક્કા હોય, તેના ઉપર ભાવ લખ્યા હોય. કોઈપણ વ્યક્તિ વેચવા માટે કે પૈસા લેવા માટે હાજર ન હોય. તમારી જીતે જ જોતું હોય તે ભાવ લખ્યા પ્રમાણે પૈસા ખુલ્લા ટોપલામાં મૂકી દેવાના. કોઈ ખોટું કરે નહિ, વધુ લીધે નહિ. રૂપિયા, શાકભાજી, ટમેટો વિગેરે ખુલ્લું પડ્યું હોય છીતા કોઈપણની લેવાની વૃત્તિ પણ થાય નહિ. અમારી સાથે નિતીનભાઈ હતા. તેમણે કહ્યું કે, સ્વામી આપણે રામાયણમાં રામ રાજ્યની વાતો સાંભળી છે. આ લોકો એથી પણ વિશેષ રીતે જીવી રહ્યા છે. આપણે ત્યાં મહાભારતમાં સત્યવ્રત રાજની કથા આવે છે. પણ આ લોકો કેટલું સત્ય રીતે જીવન જીવી રહ્યા છે. ખરેખર હું આ લોકોની જીવન પદ્ધતિથી ખૂબ જ પ્રભાવીત થયો. શ્રીજ મહારાજે આપણને શિક્ષાપત્રી આપી પણ શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે તો આ લોકો જીવી રહ્યા છે. સત્ય, નીતિ અને સદ્યારના પાઠ આ લોકો પાસેથી શિખવા જેવા છે.

અમારી સાથે એક ગોરો ગાઈડ હતો. તેણે એક વાતનો અદ્ભુત કરી. અમુક લુટારા લોકોએ આમીસના થોડાક લોકોને રિવોલ્વરથી મારી નાંખ્યા. તેથી અમેરીકાની સરકારે આ આમીસ લોકોને આર્થિક સહાય કરી. ત્યારે આ લોકો કહે, અમારે જરૂર નથી પણ જેને અમારા લોકોને પૈસા માટે

મારી નાંખ્યા છે તેમને સહાય કરો. જેથી બીજા લોકોને મારે નહિ. વાહ શું ઉદારત ભાવના ! એક સંત જેવું જીવન, એક ઋષિ જેવી સમજણ કહેવાય. મારનારનું પણ અહિત ન ઈચ્છવુ. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ શિક્ષાપત્રીમાં સંતોના ધર્મમાં કહ્યું છે કે, તમોને કોઈ મારે, ગાળ દે તો તમારે તેને મારવો નહિ, ગાળ દેવી નહિ અને તેનું અહિત થાય તેવું સંડુ પણ ઈચ્છવુ નહિ. આ તો સંતોના ધર્મમાં લખ્યું છે, પણ અમેરીકા જેવા દેશમાં રહીને આવી રીતે રહેવું તે ઘણું જ કઠણ છે. છીતા પણ આમીસ લોકો આવી રીતે હાલમાં પણ જીવી રહ્યા છે. અમારી સાથે જે ગાઈડ હતો તે ગોરો હતો. મેં તેને પૂછ્યું કે તમોને તમારી રીતભાત ગમે કે આ લોકોની ? ત્યારે પહેલા ગોરા ગાઈડ કહ્યું કે, આ આમીસ લોકોની રીતભાત ગમે છે. આ લેકેસ્ટર વિસ્તારમાં લગભગ ઉત્ત હજાર લોકો રહે છે અને આખા અમેરીકામાં અઢી લાખની વસ્તી છે.

ધૂતરાષ્ટ્રનો છેડો સુધાર્યો વિદુરજીએ

સાધુ : પ્રેમપ્રકાશદાસજી સ્વામી - સુરત - કલાકુંજ
ગુરુ : પ.પુ.સર્દ. શ્રી હરિલલબનદાસજી સ્વામી

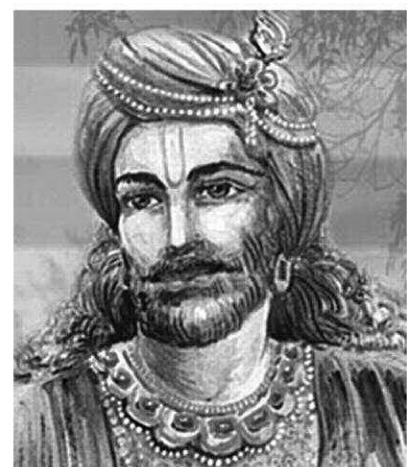
લાલસાને માનવ સ્વરૂપ જન્મ લેવાની ઈચ્છા થઈ અને ધૂતરાષ્ટ્રનો જન્મ થયો. ધૂતરાષ્ટ્ર એટલે રાષ્ટ્ર પર પોતાનો અવિકાર જમાવી લેનાર, ધૂતરાષ્ટ્ર ઉમરમાં મોટા હોવા છતાં અંધ હોવાથી રાજ્યાધિકારથી વંચિત રહ્યા. ન્યાય મુજબ પાંડુરાજાના ઉત્તરાધિકાર થી વંચિત રહ્યા. ન્યાય મુજબ પાંડુરાજાના ઉત્તરાધિકારી તેના મોટા પુત્ર યુધિષ્ઠિર થાય, પરંતુ ધૂતરાષ્ટ્ર રાજ્ય ઉપર પોતાનો અને પછી પોતાના પુત્ર દુર્યોધનનો અન્યાયી રીતે હક્ક જમાવ્યો. ભગવાન વ્યાસે મહાભારતમાં અનો શ્રીમદ્ દુર્ગાખાઈને તમે કુતરાની જેમ જીવી રહ્યા છો? આવું શાન જેવું જીવન

ભાગવતમાં લાલસારૂપી તત્ત્વને ધૂતરાષ્ટ્રના પાત્ર દારા અભિવ્યક્ત કર્યું છે. લાલસા એટલે તૃષ્ણા, વાસના, ઈચ્છા, ઈચ્છા હંમેશાં અભાવમાંથી જન્મે છે, અભાવના પાયામાં અજ્ઞાન હોય છે, તેથી લાલસા અને વિવેક સાથે ન હોઈ શકે, વિવેક પ્રકાશ છે અને લાલસા અંધકાર છે, સંજ્ય ધૂતરાષ્ટ્રના સચિવ હતા, પરંતુ ધૂતરાષ્ટ્ર સંજ્યને ન અનુસરતા, દુર્યોધન અને શકુનીને અનુસર્યા. તેઓ અંધકારના સૈનિક હતા. તેથી ધૂતરાષ્ટ્ર અંધ રહ્યા. ભીષ્મ અને વિદુરજી જેવા આર્થદ્રષ્ટા પુરુષો પોતાના પક્ષે હોવા છતાં ધૂતરાષ્ટ્રને દૃષ્ટિ લાઘતી નથી. દૃષ્ટિવાનનું અનુસરણ માનવને દૃષ્ટિ આપે છે અને અંધનું અનુસરણ માનવને અંધત્વ આપે છે. દૃષ્ટિના બે સ્વરૂપ છે. સ્થુળ દૃષ્ટિ અને અંતર દૃષ્ટિ. બસે દૃષ્ટિ અંધ છે. ચક્ષુના બે સ્વરૂપ છે ચર્મ ચક્ષુ અને હદ્યચક્ષુ. ધૂતરાષ્ટ્ર બસે ચક્ષુથી રહિત હતા. મહાભારતનો ધોર સંગ્રહ પુરો થયો, ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની સહાય અને માર્ગદર્શનથી પાંડવો વિજયી બન્યા. શ્રીકૃષ્ણની આજાથી યુધિષ્ઠિરનો ભારતના સમ્રાટ તરીકે રાજ્યાધિકાર થયો. ધૂતરાષ્ટ્ર અને ગાંધારી નિઃસંતાન થયા. હવે બસે કયાં જાય? કોને આધારે જીવે? પણ યુધિષ્ઠિર પુત્રોની ખોટ પડવા દીધી નહિ. તેના પુત્રો કરતાં ય વિશેષ સાચબ્યા. તેમને મહેલમાં રાખ્યા, આમન્યા જાળવી, ગૌરવ જાળવ્યું, ભોજન વ્યવસ્થા કરી. ધૂતરાષ્ટ્રના ભાઈ વિદુરજીએ તેમને સમજાવ્યું કે પાંડવોને તેનો ભાગ આપી દેવો જોઈએ, પણ લાલસાની અંધતાનો અંધકાર પ્રગાઢ હોવાથી તે ધૂતરાષ્ટ્ર સમજ્યા નહિ. ધૂતરાષ્ટ્રનું આખું જીવન લાલસા પર પ્રતિષ્ઠિત હતું. હજુ આ ઉમરે આવા ધોર સંહાર પછી પણ ધૂતરાષ્ટ્રના ચિત્તમાં વેરાય ઉદ્ય ન થયો. મહાભારતના યુધ્યનું કારણ ધૂતરાષ્ટ્ર અને દુર્યોધનની લાલસા જ છે. આ રાજ્ય લાલસાના આનિમાં અધાર અક્ષોણી સેના બળીને ભર્યું થઈ. પરંતુ ધૂતરાષ્ટ્રની લાલસાનો નાશ થયો નહિ, તે રાજમહેલમાં જ રહ્યા. હજુ તેમની જિજિવિષા એટલી પ્રબળ હતી કે તેમના સો પુત્રો ચાલ્યા ગયા તો પણ તેની લાલસા ગઈ નહિ. વિદુરજીની ભાવના એવી કે મોટાભાઈ ધૂતરાષ્ટ્રનું કલ્યાણ થાય. કેમેય કરીને તેઓ લાલસાના ઊંડા કાદવમાંથી બહાર આવે. કોઈ રીતે એનો છેડો સુધરે. વિદુરજીએ તેમને કહ્યું : “મહારાજ! હવે ભયંકર સમય આવી રહ્યો છે. હવે બની શકે તેટલી વેલી તકે આ સ્થાન છોડી દો, આ રાજમહેલનો ત્યાગ કરી અરણ્યનો આશ્રમ લો. અરે! તમારું શરીર અતિવૃદ્ધ અને જર્જરિત થયું છે, છતાં તમે હજુ જીવન અને જીવનના ભોગોની લાલસા છોડતા નથી. એ એક દુઃખ આશર્ય છે. અરે, તમારે જીવનાની આશા કેવી વિચિત્ર છે? ભીમસેને તમારા પ્રિય પુત્રોને મારી નાંખ્યા છે, તે ભીમના આપેલા દુર્ગાખાઈને તમે કુતરાની જેમ જીવી રહ્યા છો? આવું શાન જેવું જીવન

જીવતાં તમને શરમ નથી આવતી ? જે પાંડવોને તમે અગ્નિમાં બાળવાનો ઉપાય કર્યો હતો. ગ્રોપદીનું તમે ભર સભામાં અપમાન કર્યું હતું અને જેનું રાજ્ય તમે છેતરીને લઈ લીધું હતું તે પાંડવોનું આપેલું અન્ન ખાઈને જીવન જીવવામાં તમને શું ગૌરવ છે ? અરે લાલસાએ તમને અંધ બનાવી દીધા છે. તમારી તૃષ્ણાની પ્રબળતાને કારણે તમારી આંખ ખુલી નહિ, હે મહારાજ ! આપની અજ્ઞાનમય લાલસા હવે મર્યાદા બહાર જાય છે, હવે તમારું શરીર જીર્ણ થયું છે. હવે જાજુ આ લોકમાં રહેવાનું નથી માટે આ લાલસાની જાળમાંથી મુક્ત થાવ. અહેંતા, મમતાના બંધનો કાપી નાંખો. મોટાભાઈ ! હવે ડહાપણનો એ જ માર્ગ છે કે આ શરીર નાશ પામે તે પહેલાં જ શરીર અને ભોગોની લાલસાનો ત્યાગ કરો. શરીર નાશ પામે તે પહેલાં સર્વે વાસનાનો ત્યાગ કરો, મેં જીવનભર આપના હિતની જ વાત કરી છે. આજે આપની જીવન સંધ્યાને કિનારે પડા હિતની જ નહિં પડા પરમહિતની વાત કરું છું. હવે તમારા જીવનને દુઃખરૂપ સમજાને તેનાથી વિરક્ત થાવ અને સંન્યાસ ધારણ કરીને ભગવાનની ભક્તિ કરી લ્યો. આ રાજ મહેલનો ત્યાગ કરો, જીવનની યથાર્થ કૃતાર્થતાની પ્રાપ્તિ વાસનાની તૃપ્તિમાં નથી. પરંતુ વાસનાઓમાંથી મુક્ત થવામાં છે. માટે હવે વિલંબ ન કરો, કાળ આવ્યા પહેલાં જ તમે ભોગેચ્છાનું શરણ છોડી પ્રભુચરણ ગ્રહણ કરો. યુધિષ્ઠિર અને પાંડવો તમને અહિથી જવા દેશે નહિ, માટે તેને જીણાવ્યા વિના ચુપચાપ રાજમહેલનો ત્યાગ કરી વનવાસ સ્વીકારો. ધૂતરાષ્ટ્રના હંદુરચ્છુ પર રહેલો પડદો પહેલીવાર વિદુરજીના ભર્મભેદી સત્યવચનોથી હટી ગયો એટલે ધૂતરાષ્ટ્રે સગા-સંબંધીઓના સ્નેહપાશના બંધનો કાપી નાંખ્યા, અને વિદુરજીએ બતાવેલા માર્ગ ચાલી નીકળ્યા. પતિની સાથે ગાંધારી પણ ચાલી નીકળ્યાં. હિમાલયની ગોઢમાં ગંગા કિનારે વિદુરજીના સાંનિધ્યમાં ધૂતરાષ્ટ્ર શાંતિપૂર્વક વાનપ્રસ્થ જીવન જીવવા લાગ્યા. હવે ધૂતરાષ્ટ્રના ચિત્તમાં કોઈ પ્રકારની તૃષ્ણા ન રહી. વિદુરજીની કૃપાથી ધૂતરાષ્ટ્રને તૃષ્ણાની વ્યર્थતા સમજાઈ ગાઈ અને રજોગુણ, તમોગુણ અને સત્વગુણના મૂળ ભગવાનની ભક્તિ કરવાથી નાચ થઈ ગયા. અને સર્વકર્માનો ત્યાગ કરી ધૂતરાષ્ટ્ર અચલ બની ગયા. આ અંધ રાજવી જીવનની સંધ્યાએ લાલસાની વ્યર્થતાને સમજાયા. એટલું જ નહિ પણ એક સંતની કૃપાથી ધૂતરાષ્ટ્રનો છેડો સુધરી ગયો. જે તૃષ્ણા રાખવાથી સુખ ન પામી શક્યા તેના કરતાં વધારે સુખ તૃષ્ણાનો ત્યાગ કરવાથી પામ્યા. માણસ ગમે તેટલી અધોગતિ પામે પણ ઉશ્રતિના દ્વાર તેના માટે હંમેશાં ખુલ્લા જ હોય છે. ધૂતરાષ્ટ્ર પણ પોતાના જીવનને અધ્યાત્મપૂર્ણ અને ઉશ્રત બનાવી શક્યા. માટે વાસના અને તૃષ્ણાના ગ્રાસમાંથી બચવા માટે સંતનું સાંનિધ્ય,

માર્ગદર્શન, તેમની અનુવૃત્તિ અને જીવન જીવવાનો સંકલ્પ, આટલું થઈ જાય તો સ્થુળ, સૂક્ષ્મ અને કારણ શરીરરૂપ માયાથી મુક્ત બની ભગવાનના અક્ષરધામમાં ભગવાનના સુખે સુખીયા થઈ જઈએ. માટે જીવનમાં મરણ પર્યત સંતનું શરણું રાખવું એ જ મનુષ્ય દેહની સાર્થકતા છે.

અધ્યાત્મ મંથન - ૩૭ ‘સદગુણોનું ચિંતન’,

લેખક : સ્વામી શ્રી બ્રહ્મસ્વરૂપદાસજી - કંડારી શુલ્કુલ
ગુરુવર્ય પૂર્ણ શાક્ષીજી સ્વામી - મુખ્ય કોઠારીશ્રી વડતાલ

‘સમદંદરથી વધુ કિંમત વરસતી વાદળીની છે,
સજે છે સૂર વાયુ પણ મહત્તમ વાંસળીની છે;
નમન કરશે ભલે મસ્તક પ્રભુનાં પાય પચ્ચોમાં,
કપાલે ચાંદલો કરવાની સત્તા આંગળીની છે.’

- ૨. સૂરિ “સદગુણોની
સંપત્તિ સાચવવી”

જૈનમુનિ રલસુંદરસૂરિજી આ
પંક્તિમાં કહેવા માગે છે કે, “જે હકીકત
તરફ અંગુલી નિર્દેશ કર્યો છે એ હકીકત
તરફ બહુ ઓછી વ્યક્તિઓની નજર
જાય છે. ઈમારત તરફ નજર સહુની,
પણ પાયા તરફ આંખ મીંચામણાં !
ધ્વજવંદન માટે સહુ તૈયાર, પણ દંડ

તરફ નજર પણ નહિ ! કેરી ખાવા માટે પડાપડી, પણ ગોટલી તો
કૃચરાપેટીમાં ! સૂર્યપ્રકાશનું આકર્ષણ, પણ સૂર્યની ઉપેક્ષા ! પાણી માટે
પ્રાર્થના, પણ પર્યાવરણ વૃક્ષોની અવગણાના ! સુખ માટેની દોડધામ, પણ
પુષ્યની અવગણાના ! કેવળ પુષ્ય તરફ બેંચાણ પણ પરમાત્મા તરફ
આંખમીંચામણાં ! એ જ રીતે સદગુણો મેળવવાની તમના, પરંતુ સંતો-
ભક્તો પ્રત્યે અવગણાના ! એ કેમ શક્ય બની શકે? કારણ કે સંત-
સમાગમથી જ બહુધા સદગુણો આવતા હોય છે”

દરિયાની મુસાફરીએ નીકળતો માણીમાર નાનકદું હોડકું અને જાળ
લઈને મધુદરિયે પહોંચી જાળમાં માછલાં પકડી ખુશ થતો પાછો કિનારે
આવી ટોપલામાં માછલાં મૂરી બજારમાં વેચી સો-બસ્સો કર્માઈ ઘેર આવે
છે ને પાછો બીજે દિવસે માછલાં પકડવા નીકળી પડે છે. જ્યારે મરજીવો
પણ એ જ દરિયાની મુસાફરીએ જાય છે. એય પણ મધુદરિયે જઈને કેઠ
તળિયે જઈ સાચાં મોતીઓ લઈને આવે છે, પછી બજારમાં જઈ
મોતીઓના લાખો રૂપિયા કર્માઈને સંપૂર્ણ જિંદગી સલામત બનાવી હે છે.
આ દસ્તાવંતનો સિદ્ધાંત એ છે કે, સંસાર આખોય સાગર જેવો છે.
માણીમારનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવીને પાંચેચ ઈદ્રિયોના વિષયોમાં પાગલ
બનનારાઓની સંખ્યાં અહીંથી બહુ મોટી છે. તો મરજીવાનું પ્રતિનિધિત્વ
ધરાવીને સદગુણોનાં મોતી મેળવવાં-પ્રયત્નશીલ બનનારાની સંખ્યા ઓછી
છે, પણ છે તો ખરી.

સાકરની કિંમત તેનામાં રહેલી મીઠાશથી છે, મીઠાની કિંમત તેનામાં
રહેલી ખારાશથી છે, તેમ માણસની કિંમત પણ તેમાં રહેલા સદગુણોથી
છે. જેમ જ્લાસ અને ફૂટેલો ઘડો પોતાનામાં પાણીનો સંગ્રહ કરવામાં
નિષ્ફળ જાય છે; તેમ દુર્ગુણયુક્ત જીવન જીવનાર વ્યક્તિ પણ સદગુણો
મેળવવામાં નિષ્ફળ જાય છે. મોટી ઈમારત મજબૂત કરવી હોય તો તેનો
પાયો પણ મજબૂત જોઈએ.

જેમ કે હાલમાં જઈ.સ. ૨૦૦૪ માં જેનું બાંધકામ પૂરું થયું છે એવી
‘તાઈવાન’ દેશની ઈમારત વિશ્વમાં સૌથી ઊંચી ઈમારત છે. તેનો ઊંચાઈ
૫૦૨ મીટર છે ! તો તેનો પાયો પણ ખૂબ મજબૂત હશે, એ જ રીતે
સદગુણોરૂપી ઈમારત મજબૂત રાખવી હોય તો આચરણરૂપી પાયા
મજબૂત જોશે.

“સદગુણોની સંપત્તિ સાચવવી”

એક ટ્રેનમાં બુદ્ધિમાન વાણિયાભાઈ મુસાફરી કરતા હતા. ટ્રેનમાં
રાત્રિનો સમય હોવાથી તેને ઊંઘ આવતી ન હતી. રાત્રિએ ટી.ટી.એ આવી
ટિકિટ માગી. ત્યારે વણીક ગલ્લાં-તલ્લાં કરવા લાગ્યો તેને કારણે આગળ

સ્ટેશન આવ્યું ત્યાં રેલ્વે સ્ટેશને તેને ઉતારી કોટીમાં પૂરી દીધો. તેમાં તે ઘસધસાટ ઊંઘી ગયો! સવારે પોલીસે આવીને કહ્યું : “અલ્યા! લાગે છે તો શેઠિયા જેવો અને ટિકિટ કેમ લીધી ન હતી ?” ત્યારે ઠાવકું મુખ રાખીને વાણિયો બોલ્યો : “જમાદાર ! ટિકિટ તો લીધી હતી પરંતુ રાતે ડાબામાં એકલો હતો. કોઈ મવાલીઓ આવીને મારી બેગમાં રાખેલા પાંચ લાખ રૂપિયા લઈ જાય તેથી ઊંઘ આવતી ન હતી, નિર્ભય રીતે ઊંઘ આવી જાય અને બેગમાં રહેલા પાંચ લાખ સલામત રહી જાય તે માટે ગુનો સ્વીકાર્યો હતો; તેથી તો રાતે નિરાંતે સૂવા મળી ગયું અને પાંચ લાખ રૂપિયા પણ બચી ગયા !”

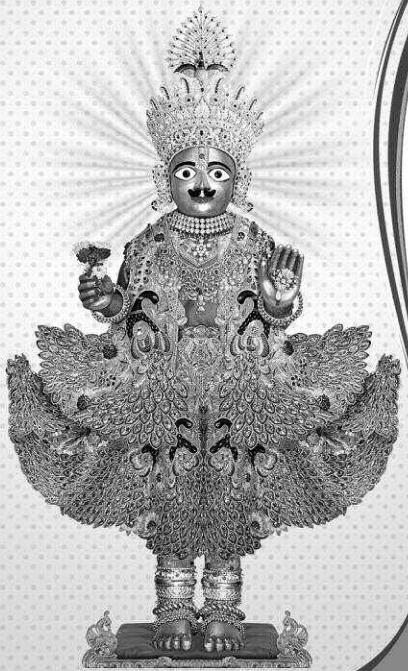
ભક્તો ! આ દણ્ણાતનો સિદ્ધાંત એ સમજવાનો છે કે, રૂપિયાની ખાતર વાણીકે જેલમાં રહી સહન કર્યું, તો જેને સદ્ગુણોરૂપી જોખમને સાચવવું હોય તેને કેમ નિર્ભય રહી શકાય ? તેઓએ પણ સદ્ગુણોરૂપી ધન સાચવવા માટે કુસંગીઓરૂપી મવાલીઓથી દૂર રહેવું જોઈએ. જીવનને સદ્ગુણોથી સુગંધીદાર રાખવું હોય તો કુસંગીઓનો ડર રાખવો જ પડશે. બગીચાઓની પાસે જનારા લોકોને જેમ પુષ્પોની સુગંધ આવે જ છે, એ જ રીતે આપણા સંપર્કમાં આવનારાઓનાં જીવનમાં પણ સદ્ગુણોની સુવાસ આવવી જ જોઈએ; એનું મન આપણા સદ્ગુણો તરફ આર્કિધાય તો માનવું કે મારું જીવન ખીલી રહ્યું છે.

માણસનો એક સહજ સ્વભાવ છે કે, જેમાં માલ મનાય તેનું જતન વધારે કરે. જેની કિંમત વધારે જણાય તેનું રક્ષણ પણ વિશેષ કરે છે. પૈસા કરતાં રૂપિયામાં વધારે માલ મનાયો છે અને તે કરતાં સોનાની વધારે કણજી રાખે છે. હીરા-માણેકની તો વાત શું કરવી ? એમાં પણ કોહિનૂર

જેવા ક્રીમતી ડાયમંડ હોય તો તો તિજોરીની અંદર તિજોરી અને એની અંદરના નાના ખાનામાં મૂકી ટેશે, કારણ કે ચીજ જેટલી વધારે ક્રીમતી એટલી એની વધારે કણજી રાખવી જોઈએ આ એક વ્યવહારના માર્ગમાં જરૂરી છે.

ભક્તો ! કોહિનૂરનો પ્રસંગ છે તો એના વિષે થોડું જણાવી દઉં. મૂળ તો આ હીરો ભારતનો હતો. અનેક રાજા-મહારાજાઓ પાસે ફરતો ફરતો છેલ્લે પંજાબના રાજા રણજિતસિંહ પાસે આવ્યો હતો. તેના અવસાન પછી તેના પુત્ર દિલીપસિંહ પાસે આવ્યો. તેની પાસેથી લૂચ્યા અંગેજોએ પડાવી લીધો અને લંડન લઈ ગયા. હાલમાં તે લંડનના મ્યુઝિયમમાં રાણીના મુગટમાં જડેલો છે. તે ડાયમંડનું વજન ૧૮૬ ક્રેટ છે અને તેની કિંમત અબજો ડોલર છે.

શ્રીડોસાભાઈ બંધિયા

લેખક : શા. સ્વામી શ્રી સંતવલ્લભદાસજી
આ.કો.શ્રી. M.A. Phd.

ગુરુવર્ય પૂ.શાસ્ત્રીજી સ્વામી - મુખ્ય કોઠારીશ્રી વડતાલ

એકવીસમી સદીનો સ્વાથી
અને સ્વકેન્દ્રી સમાજ સમજી પણ ન
શકે, એવી અનેક ઘટનાઓ સંપ્રદાયના
ઈતિહાસમાં બની છે. ઈતિહાસ રૂપ
આ ઘટનાઓ કોઈ ઈશ્વરીય ચ્યમત્કાર
કે યોગસિદ્ધિ પુરુષોના પરચાના
રૂપમાં નથી, પણ ગામડા-ગામની
અબુધ વૃદ્ધ શ્રીઓની છે. એમને
“અબુધ” કહીને આપણે આપણા
આંદભરી અહંને સંતોષ આપી શકીએ
એટલું જ થાય, બાકી તો જે મારા
તમારાથી ના થઈ શકે, અરે ! વેદ-
વેદાંતના જ્ઞાનીઓથી પણ ના થઈ શકે
એવું દુષ્કર કાર્ય કરતી આ સહજાનંદી

મીરાઓને ‘અબુધ’ કહેવાય જ કેમ ? આવો, આજે વિબુધો પણ જેના
ગુણ ગાય છે એવી ઘટનાઓથી આપણે આપણાં મનને પવિત્ર
બનાવીએ.

વાત છે સૌરાષ્ટ્રની. સૌરાષ્ટ્રમાં બંધિયા નામનું ગામ છે. આ
ગામમાં શ્રી રામાનંદ સ્વામીના સમયથી સત્સંગ છે. સત્સંગ માનવ
જીવનને કથીરમાંથી કંચન જેવું બનાવે છે, પણ સત્સંગને જીવથી
સ્વીકારવો પડે. જો મુહુમે રામ ને બગલમેં ‘ધૂરી’ જેવું વર્તન રાખીએ તો
“તીરથ કરતા ત્રેપન ગયા ને જપમાળાના નાકા ગયા તોય ન આવ્યું
બ્રહ્મદ્યાન” આ અખાના ચાબખા ખાવા પડે. પણ ભાઈ ! ચાબખા
મારવાથી કંઈ સત્સંગની મહત્ત્વા થોડી ઘટે છે ? સત્સંગનો અમૃત
છે. શ્રીરામાનંદ સ્વામીના મુખથી વહેતી સત્સંગ સરિતાનું આચયમન
કરીને અહીં ઘણા પરિવાર ઉર્ધ્વગતિ તરફ પ્રયાણ કરી રહ્યા હતા. અહીં
એકવાર અચાનક ભગવાન શ્રીહરિની પદ્ધરામણી થઈ. સાંજે ગામના
ગોંડરે સત્સંગની રમઝટ બોલી કીર્તનામૃતની રસધારા વહી. ગામડા
ગામની ભોળી-ધર્મ પ્રેમી જનતા અહીં મધ્યપૂડામાં મધ્યમાખીઓ
વીંટળાઈ, તેમ સભાને ઘેરીને ઉભી હતી. તેવામાં એક આંદેવયના
સ્વીભક્ત આવ્યાં. રાત્રીના અંધકારમાં ચંદ ખીલ્યો હોય તેમ આજે
નક્ષત્રમાળા જેવી પરમહંસ પંક્તિની મધ્યે શ્રી સહજાનંદ ચંદ
બિરાજમાન હતા. આ દિવ્ય દર્શનથી તે સ્વીના મનમાં સદ્ગુરુ શ્રી
રામાનંદ સ્વામી જે વચન વારંવાર કહેતા તેની સ્મૃતિ થઈ આવી. આ તો
સ્વયં ભગવાન છે ભગવાન. ભગવાન મળ્યા. તનના તાપ ટળ્યા. ઘોળ્યા
હુરિજનિયા જે કહે તે પણ આપણે તો ભવ તાર્યા. ધન્ય બની ગયા.

ભાવગંગામાં તશાય ગયેલાં આ ખી ભક્તાએ શ્રીહરિને કહ્યું
:પ્રભુજી ! અમારા માટે આપ રામાનંદ સ્વામી જ છો. અરે ! સ્વામીથી
પણ અધિક છો. માટે જે કંઈ જોઈએ તે માંગી લેજો હો. જરાય શરમ ન
રાખતા.

સ્વીભક્તના આ વાક્યોમાં શબ્દાવલિ કરતાં શ્રીદ્વા વધુ પ્રબળ
હતી. શ્રીહરિ પણ તેમના ભાવને સમજતા હતા. તેમણે મંદ સિમત સાથે
કહ્યું : “ભાઈ, તમારે ચાર પુત્રો છે, તેમાંથી આ ડોસાભાઈ અમને
આપો.” માની મમતા તો પુત્રથી વધુ ક્યાં હોય ? ક્યો સંસારી આ વાતને
ન સમજી શકે ? મમતાની મૂર્તિ માતા પાસે મહારાજે પુત્રની માંગણી
કરી ન્યારે સમતાની સમજણ સાથે તે સ્વીએ કહ્યું: ભલે મહારાજ ! મારો
ડોસો આજથી તમારી સેવામાં કૃષ્ણાર્પણ કરું છું.” સભામાં સ્તબ્ધતા
છવાઈ ગઈ. યાજ્ઞવલ્ક્યની સાથે જગાન્મિથ્યાની ચર્ચા કરતી વિદૃષ્ટિ
ગાળીનું ચરિત્ર તો સાંભળ્યું હતું પણ કોઈ જ પ્રકારની શાનની આંદભરી

ચર્ચા વિના એકમાત્ર ‘ઈષ્ટદેવના વચન ખાતર પોતાનાં પુત્રને સ્નેહથી સમર્પિત કરી દેનારી સ્ત્રીના આજ અહીં દર્શન થતા હતા.

ધન્ય છે આ સ્ત્રીભક્તને, જેણે એક વચને પુત્રનું સમર્પણ કર્યું. અને ધન્ય છે એ ડોસાભાઈને જેણે માતાની મમતા છોડીને આજીવન સેવાની પ્રતિજ્ઞા પાળી.

ભગવાન શ્રીહરિ તો નહીના પ્રવાહની જેમ સતત વિચરણશીલ ભગવાન હતા. રાત્રિ-દિવસ દેહની પરવા કર્યા વિના ભક્તોની ભાવના ખાતર સતત અને સખત વિચરણ કરતા. ડોસાભાઈ તે વિચરણના પ્રવાસમાં જોડાય ગયા. નિત્ય ઉઠીને નવું ગામ -નવું કામ. આરામ હરામ. સેવા એ જ પુરસ્કાર. વહેલા ઉઠે. મોડા સુવે છતાં સેવાનો છેડો ન આવે પણ ડોસાભાઈની શ્રદ્ધાને પણ ક્યાં છેડો હતો. તેઓ રાત્રે મોડા સુધી સેવા કર્યા કરે. સવારે વહેલા ઉઠીને લાગી જાય. તેમની સેવાની શ્રદ્ધા જોઈને સારાં-સારાંના મસ્તક અહોભાવથી ઝુકી જાય, પણ ડોસાભાઈને મન સેવાનો સંતોષ નહીં. તેઓ શ્રીહરિનું વચન જીલવા તૈયાર રહેતા. એક દિવસ શ્રીહરિ અચ્યાનક જ્યાં ડોસાભાઈ ઊંઘતા હતા ત્યાં પંધાર્યા અને બોલ્યા: “ડોસાભાઈ, એ ડોસાભાઈ” જબકીને જાગી ગયા. હાથ જોડીને પથારીમાં ઉભા થવા ગયા ત્યાં તો આદેશ થયો. તમે શ્રી રામાનંદ સ્વામીની આશાનો ભંગ કર્યો છે, માટે કાશીની યાત્રાએ જઈ આવો.” બસ, ડોસાભાઈ ઉભા થયા. વંદન કરે તે પહેલાં જ ભગવાન શ્રીહરિ ત્યાંથી વિદાય પણ થઈ ગયા. ડોસાભાઈને પણ કોઈ સંકલ્પ ન થયો. તેમણે પથારી તો છોડી જ દીધી અને રાતભર કાશીની યાત્રાની તૈયારી કરતા રહ્યા. સવારે પૂજા-પાઠ નિત્યવિધિથી પરવારીને કાશીએ જવા તૈયાર થઈ ગયા.

સેવા મૂર્તિ ડોસાભાઈ કાશીએ જઈ રહ્યા છે. આ વાત સર્વત્ર હવાની જેમ ફેલાઈ ગઈ. છેક તેમનાં માતૃશ્રીની કાન સુધી વાત પહોંચી ગઈ. તે સ્ત્રી ભક્તે ઘરમાંથી મરણ મુડી લીધી અને મહારાજ પાસે આવ્યાં. શ્રીહરિનાં ચરણોમાં વંદન કરીને ૫૦ રૂપિયા ભેટ મૂક્યા ને કહ્યું: પ્રભુજી ! મારો ડોસો કાશીએ જાય છે તે યાત્રામાં પારકું અનુ ન ખવાય, માટે આ સેવા સ્વીકારો.

શ્રીહરિએ તે સેવા લઈને મુળજી બ્રહ્મચારીને આપી. બ્રહ્મચારીને કહ્યું: આ પૈસા લો અને ઘોડેશારી કરીને ડોસાભાઈને પહોંચાડી દો. ડોસાભાઈની યાત્રા પદયાત્રા હતી એટલે તેમને મળવું કંઈ કઠણ ન હતું પણ શ્રીહરિએ કહેલું કે, પૈસા તેમને આપીને પછી એ ચાલતા થાય એટલે તમે ઉભા રહેજો.

અનુસંધાન પેજ નં. ૧૮ ઉપર

હિન્દુ માન્યતાઓનો વૈજ્ઞાનિક તથા ધાર્મિક આધાર “ધંટનાદ”

લેખક : શા. શ્રી હરિકૃષ્ણદાસજી
ગુરુ : સ્વામી શ્રી હરિકેશવદાસજી ધોલેરાધામ

અધિમુનિઓની પવિત્ર ભારત ભૂમિ પર સુઃખ સમૃદ્ધિ સાથ્યત શાંતિ પ્રાપ્ત કરવાના અનેક માર્ગો દર્શાવવામાં આવ્યા છે. તે સામે ત્રિવિધ તાપોના નિવારણ હેતુ અનેક વિધાનોનું સુચન કરેલ છે.

ભગવત કૃપા પ્રાપ્ત કરવા ભક્ત ભગવાનને અનેક સાધનોના માધ્યમે રાજીકરવાનો પ્રયત્ન કરતો હોય છે. પરોક્ષના મંદિરો કરતાં આપણાં મંદિરો ના રીતી રીવાજો નંદ સંતોના ભારતીય સંસ્કૃતિ માં આવતા રીતી માધ્યમે જુદા તરી આવે છે.

રીવાજો પાછળ કોઈક ને કોઈક હેતુ

દર્શાવવામાં આવેલ છે. ભારત એ ઉજવળ પરંપરાનો દેશ છે. એ ઉજવળ પરંપરા પેકી અતે મંદિરમાં ઘંટનું મહત્વ વૈજ્ઞાનિક તથા ધાર્મિક રીતે શું છે. તે દર્શાવવાનો અતે પ્રયાસ કરેલ છે.

ઘંટનાદ શા માટે ? આવો સવાલ જ્ઞાસુ મનને સહેલે થાય. તેનું ધાર્મિક કારણ મંદિરના અસ્તિત્વની જાણ દુર દુર સુધી થાય તથા પવિત્ર વાતાવરણ ને જાળવવાં મદદગાર થાય છે. તેમજ ઘંટનાદ કરનાર ભક્તનું મન એ નાદના પડધામાં લીન થઈ પ્રભુ ભક્તિમાં તરબોળ બની જાય છે. ઘંટનાદ એ ઊં નો નાદ છે. ઘંટનાદના વૈજ્ઞાનિક કારણમાં તેના અવાજના માધ્યમે મંદિરના પરિસરમાં રહેલા કોઈપણ નાના મોટા ખરાબ બેકટરીયા, જીવાણુઓ તુરંત નાશ પામે છે. ને પવિત્ર વાતાવરણ જાળવી રાખવામાં મદદગાર નિવદેષ છે.

ઘંટનાદ વિવિધ ક્ષેત્રે

ધર થી સ્મશાન સુધીની વિવિધ ઘટનાઓ વિશે ખબરદાર કરતા, બરફના ગોલાની લારીથી લઈને સ્કૂલ-મંદિર-ચર્ચ-પેગોડા કોર્ટ જેવા સ્થળોએ મહત્વનું સ્થાન બજ્જે છે. બર્મામાં સોળ ફુટ ખોળો ઘંટ ભગવાન બુધ્યના મંદિરોમાં લગાડવામાં આવેલ છે.

અરતી તથા પૂજામાં નાની ઘંટડીનું મહત્વ

સ્કન્ધ પુરાણમાં કહેવાય છે કે નારાયણ ને ગરૂડની આકૃતિવાળા ઘંટ ખુબ પસંદ છે. એટલેતો ઘંટના ઉપરના ભાગે ગરૂડજીની સ્થાપના કરવામાં આવેલ છે. તાત્પર્ય એછે કે ગરૂડજી એ ભગવાનનું વાહન અને સંદેશ વાહક પણ છે. જ્યારે ભક્ત ભગવાનની આરતી કરે છે. ત્યારે હદ્યમાં એ ભાવ સાથે આરતી કરે છે ભગવાન મારી સમક્ષ છે. આરતી શરૂ થાય ત્યાં ઘંટડી નો નાદ ગરૂડજી ને સંભળાતા ગરૂડજી ભગવાનનાં વાહન બનીને ભગવાનને લાવે છે.

ખાસ કરીને વિદેશ ફરવા જતા હુબેદ કે સિંગાપોરમાં મળતી ઘંટડીઓ ભગવદ મંદિરમાં આરતી ઉત્તારવામાં શાસ્ત્રોક્ત રીતે યોગ્ય ગણાતી નથી કારણ કે તેના પર ગરૂડજીની સ્થાપના હોતી નથી તે કેવળ બાળકોને રમાડવાને માટે ઉપયોગી થઈ શકે છે.

આપણા મુખ્ય મંદિરમાં ઘંટ કેમ લગાવવામાં આવતો નથી?

હિન્દુ સંસ્કૃતિમાં ઘંટનું ખુબ જ મહત્વ છે, જે આપણે જોયું. પરોક્ષના મંદિરો કરતાં આપણાં મંદિરો ના રીતી રીવાજો નંદ સંતોના ભારતીય સંસ્કૃતિ માં આવતા રીતી માધ્યમે જુદા તરી આવે છે.

શિવજી કે દેવી-દેવતાઓના મંદિર બહાર લગાડવામાં આવતા

ધંટને દર્શનાર્થીઓ વગાડતા જોવા મળે છે. પરંતુ ત્યાં વિવેક ખુબ જ જરૂરી છે. આપણા મંદિરોમાં નિત્ય કથાવાત્તા, ભજન, ધ્યાન, પુજાપાઠ અવિરત ચાલતા હોય છે જે દરમયાન કોઈ ધંટ વગાડે તો ખલેલ પહોંચે તેથી સંતોષે ધંટને કેવળ આરતીના સમયે સ્થાન આપી, બહારથી વગાડવામાં અયોગ્ય ગણેલ છે.

આપણી પરંપરાઓનું સર્જન અધિમુનિયો, બૌધ્ધિકો, સજજનો, નંદસંતોષે માનવીના સુખ સમૃદ્ધિ તથા શાશ્વતશાંતિ અર્થે કરેલ છે. જે શીવાજ બંધન કર્તાન થઈ જાય એ પણ ખુબજ જરૂરી છે. આવી વાતો એ બુધ્ધિપૂજા પાછળ રહેલા ભાવને ચીમળી નાખ્યો છે એ ભાવને આપણા જીવન દ્વારા ભીલાવીએ તોજ સાચી બુધ્ધિપૂજા થઈ કહેવાશે.

જુદા જુદા સંપ્રદાયોમાં કપાળ ઉપર છાતી, હાથ ઈત્યાદિ અંગો ઉપર તેમના સંપ્રદાયનું ચિહ્ન લગાડવાની પદ્ધતિ છે. તેનો અર્થ એ છે કે, હવે આ અંગો ઉપર ચંદન લગાડવાથી તે અવયવો પ્રભુની સેવામાં અર્પિત થયેલા છે. તેનાથી ખોટું તો ક્યારેકય નહિ થાય.

તિલક ધારણ કરવા અંગેનું વૈજ્ઞાનિક કારણ

આપણા શાનતંતુઓનું વિચારકકેન્દ્ર ભકૃટિ અને કપાળનો મધ્યભાગ છે જ્યારે આપણે આપણા મગજદ્વારા વધારે પડતું કામ લઈએ છીએ ત્યારે કેન્દ્રમાં વેદનાનો અનુભવ થાય છે. આથી આપણા મહર્ષિઓએ તિલક કરવાનો નિયમ કર્યો છે.

મસ્તિષ્કના કેન્દ્રબિંદુ પર ચંદનનું તિલક શાનતંતુઓને સંયમિત કરે છે તેમજ સક્રિય પણ રાખે છે. આવી વ્યક્તિને ક્યારેય પણ માથાનો દુઃખાવો નથી થતો અને તેની સ્મરણશક્તિ પણ તેજ બને છે.

કમ્યુટરમાં આવેલ સી.પી.પુ. પર પંખો મૂકવામાં આવે છે. કેમ ? ગરમ ન થાય એટલા માટે એવી રીતે આશાયક દ્વારા જ દેનિક કિયા

થતી હોવાથી તેની પર શાસ્કોના વિધાન પ્રમાણે ચંદનનો લેપ કરવામાં આવે છે.

તો આપણે આ વિષયો પર જે ચિંતન કર્યું છે તે લેખે લાગશે. જે આ બાબતે ન જાણતો હોય તેને યથાગ્ય શાન આપીને આપણા સંપ્રદાય તેમજ સંસ્કૃતિ તરફ વાકેફ કરીએ તોજ આજનું વાંચન સાર્થક ગણાશે.

વડતાલનો મહિમા અપરંપાર

શ્રી રસિકભાઈ રામજ્ઞભાઈ ગોળવિયા
(વેળાવદરવાળા - સુરત)

વડતાલ એટલે સંપ્રદાયનું વૃન્દાવન જે ૧૦૪ ગામના ચારુતરપ્રદે શ ગુજરાતનું નંદનવન કહેવાય જે મહિ, વાત્રક અને સાબરમતી જી પવિત્ર નદીની ભૂગુતનયા લક્ષ્મીજીએ તપ કરેલ તે વડતાલ ભૂમિ વડતાલનું મહાત્મ અનેરૂ છે. જ્યા ભગવાની સ્વામિનારાયણો સ્વહસ્તે સ્વની શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજ વાસુદેવ નારાયણની મૂર્તિ પધરાવી છે. આચાર્યાનું સ્થાપન કરેલ છે. સ્વહસ્તે પાણી કોઈને અનુકૂળ ન આવ્યુ હોય તેવું બન્યુ નથી. પ્રસાદીરૂપ પાણી શિક્ષાપત્રી લખી છે. શ્રીહરિએ સ્વયં છે.

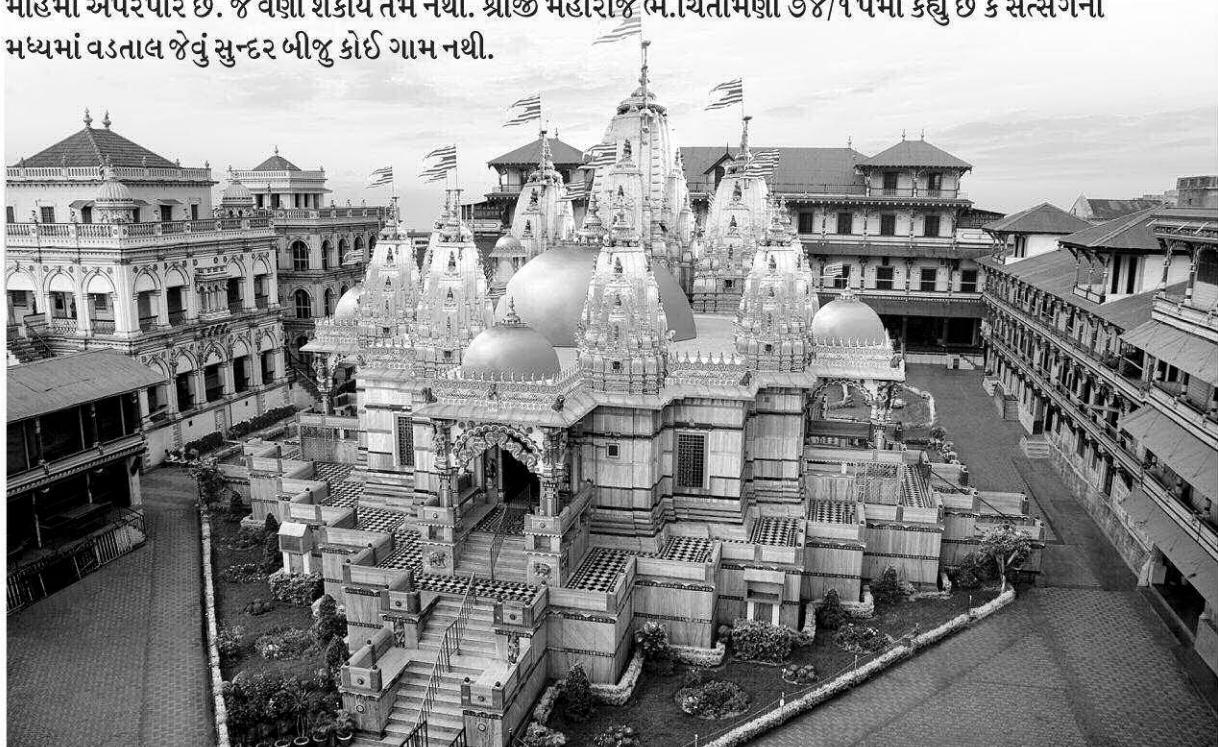
કહ્યુ છે કે વડતાલધામ એજ અક્ષરધામ છે જ્યાં પુરુષોત્તમ નારાયણ રહેલા છે તેજ અક્ષરધામનું મધ્ય છે. વડતાલ મોક્ષપૂરી છે પોતે ભલે ગઢપુરને ઘર માની રહ્યા હતા પણ મનતો વડતાલમાં રહેતું વડતાલને પણ ઘર માનેલું તેથી તો વડતાલ નાનું એવં ગામ મોક્ષધામ બન્યુ છે જુના સંતો ભક્તો કહેતા કે કચ્છના હરિભક્તો ઓપવીરુપે વડતાલની રજ વાટરતા અને રોગ નાખું થઈ જતો. હરિલીલામૃતમાં વડતાલનો મહિમા વર્ણવતા શ્રી વિહારીલાલજ મહારાજ લખે છે. ઘણીવાર બોલ્યા ઘનશયામ મને વહાલું છે વડતાલધામ એક માનવે તિર્થ હજારે બીજા ગ્રાજવે વડતાલ ઘાટે “વૈકુંઠ” અધિક ધામ ધરાયતો વડતાલ તોલે ન આવે.

વડતાલધામ એક નેમિધારણ્ય ક્ષેત્ર પણ કહી શકાય. કે જ્યાં મનની ધારા અવશ્ય વડતાલમાં પગ મુક્તાજ મુક્તિ થઈ જાય છે જ્યાં સાધુની ધર્મ શાળામાં મહારાજે સંતોને ૪૮૯ વાર પંક્તિમાં ફરી વારંવાર પીરસ્યુ છે. મહાપ્રસાદીના બુરજ ઉપર બેસી ધર્મ ઉપદેશ કર્યો છે. જે ગૌશાળા છે ત્યાં પૂર્વ પ્રભાતનંદસ્વામી રહેતા તેમણે છત્રી કરાવેલ છે ત્યાં મહારાજ આવી ઘણીવાર બેસ્તા સભા કરતા ગૌશાળાની જમીન ઉપર મહારાજની જમતી મૂર્તિ ચીતરાવેલ છે ત્યાં નિત્યાનંદ સ્વામી આવી દરરોજ અંતરમાં મૂર્તિધારી માળા ફેરવતા જ્યાં ગાયો જે મહારાજને દૂધ પાતી ત્યાં બંધાતી હતી.

આજે ઘણાજ હરિભક્તો હરિકૃષ્ણ મહારાજની મૂર્તિ આગળ આર્જનાદથી રડી પડે છે. તેના અગણિત દાખલાઓ છે. કદાચ પાતાળમાંથી પાણી કાઢવું સહેલું છે પુત્ર-પતિના આગળ આંખમાંથી આંસુ પાડવા સહેલા છે પૈસો મેળવવો સહેલા છે પરસેવાના બુંદ પાડવા સહેલા છે પણ ભગવાનનો મહિમા સમજી તેમની આગળ પ્રેમના જે હર્ષાસુ પાડવા તે બહુ દુર્લભ છે. સામાન્ય હદ્યવાળાથી હદ્યથી આંસુ પડવા કઠિન છે પ્રેમધેલાજ મૂર્તિ આગળ આંસુપાડી શકે છે.

વડતાલ એક શ્રીજિમહારાજની રમણભૂમી છે જ્યાં એક ખુંખાર લુટારો પાપીમાંથી પૂણ્યવાન બનેલો છે. આવી શ્રીહરિની રમણભૂમિમાંજ સુદ્ધ વિચારો સુદ્ધ રૂપે જે જોબનને સુદ્ધ હતા. જ્યાં વાસણ સુથારનું ઘર હતું હાલ સ્વીઓનું મંદિર હવેલી છે. (કાનજીભૂવન પાછળ નરેન્દ્રભૂવનની બાજુમાં પાછળ વચ્ચે) ત્યાં મહારાજ ઉત્તરતા વાસણસુથર અને તેમના ભાઈઓ લાકડા ઘડતા મહારાજ કહેતા કે આ ભૂમિઉપર પૂર્વ માણસાઈ ભરોલ માણસો ઘડવાની કોઢપહતી. માણસો ઘડતા આ વડતાલની ભૂમિ ઉપર દર્શાઈ હજારો માણસો આવે છે પણ પાણી કોઈને અનુકૂળ ન આવ્યુ હોય તેવું બન્યુ નથી. પ્રસાદીરૂપ પાણી

નિલકંઠવાર્ણીએ ૧૮૫૬માં ફાગણ માસમાં પ્રથમ વડતાલ પધાર્યા ત્યારે જોખનના ઘરે ગયેલા ત્યાં પાપના નિશાનીરૂપ પથર ભરેલી કોઢી જોઈ હતી તે ૧૮૬૬ ૨૦ વર્ષ પછી અને ત્યારબાદ ૧૮૬૬ થી ૧૮૮૬ સુધીમાંતો આખુ ગામ પૂણ્યના નિશાનીરૂપ પથરો ખડકાવી દીધા હતા. અધર્મકોમને સંપૂર્ણ ધર્મ કોમ બનાવી દીધી હતી. મહારાજને વડતાલ બહુ ગમતુ જ્યારે ત્યારે ગઢપુર કે બીજી જગ્યાએ જતા ત્યારે કહેતા કે વડતાલ એટલે વડતાલ બસ વડતાલ એટલે વડતાલ વડતાલની વનરાજ વડતાલના ઝડ્પ પાન વડતાલ માણસો અમોને બહુ ગમે વડતાલ આવતા હોય વડતાલની સીમાઝડી જોઈને રાજ થઈ જતા જેમ કોઈ પ્રવાસી પોતાની ભૂમિ પર પરત ફરે અને કેવા રાજ થાય કે હાશ હવે આખરે ઘરે આવ્યા તેમ પરમાત્મા ભગવાનશ્રી સ્વામિનારાયણે વડતાલને પ્રિયતમ સ્થાનગણી તિર્થોમાં શિરોમણી ધામ વડતાલને બનાવ્યુ છે શતાનંદમુનીએ સા.જી.પ્ર.અ.૨૭/૧૦માં એમ કહ્યુ છે કે વડતાલ ખરેખર વૃન્દાવન જેવી ઉત્તમ પૂણ્ય ભૂમિ છે વડતાલ અને વૃન્દાવન બંનેની નામ રાશી એક છે અને ઈતિહાસ કથા પણ બંનેની સામ્ય ધરાવે છે. વડતાલની ભૂમિ મગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની લીલાભૂમી, કર્મભૂમી અને ઉત્સવભૂમિ રહે છે ઈંટો, પથર મંદિર માટે બેજ મંદિરો માં સ્વયં ઉપાડેલા છે. સંપ્રદાયના ધારણાંજ મોટા કાર્યો વડતાલમાં બિરાજને કહેલા છે મો વડતાલનો મહિમા અપરંપાર છે. જે વર્ણા શકાય તેમ નથી. શ્રીજી મહારાજે ભ.ચિંતામણી ૭૪/૧૫માં કહ્યુ છે કે સત્સંગના મધ્યમાં વડતાલ જેવું સુન્દર બીજુ કોઈ ગામ નથી.

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના મંદિરોની શિલ્પ-સ્થાપત્યકીય વિરોધતાઓનું રહસ્ય

પ્રા. સૂર્યકાન્ત ભડ્ક- ભુજ (કચ્છ)

સર્વાવતારી શ્રી સહજાનંદ સ્વામીએ તેમના પ્રવૃત્તિ યથના ઉત્તરાર્ધમાં મંદિર નિર્માણનો પ્રારંભ કર્યો હતો. સાકાર ભક્તિમાં મૂર્તિ અને મંદિર અવિભાજ્ય અંગ કહેવાય છે. શ્રી સહજાનંદ સ્વામીએ સહિત્ય, સંગીત, ચિત્રકલા, શિલ્પ સ્થાપત્ય કલાને ઉતેજન આપ્યું. તેઓશ્રીએ આચાર્ય, સંતો, મંદિરો અને સત્ત શાસ્ત્રો કે સદગ્રથોને સંપ્રદાયના ચાર સંભો ગણાવ્યા હતા. તદ્દાનુસાર અમદાવાદ, ભુજ, વડતાલ, ધોવેરા, જુનાગઢ, ગઢામાં સ્વયં મંદિરોના નિર્માણ કરાવી, સ્વહસ્તે વિવિધ

દેવસ્વરૂપોની તેઓએ પ્રતિષ્ઠા કરી છે.

મંદિર સ્થાપત્યની વિકાસગાથા ગુમયુગથી શરૂ થઈ. ઈ.સ.ની પાંચમી સદીથી ૧ ઉમ્મી સદીના અંત પછી મંદિર નિર્માણ કાર્ય ધમધમતું જોવા મળે છે. ગુજરાતના મંદિર સ્થાપત્ય નિર્માણના ઉત્કૃષ્ટ દંધાંત ૧૧ મી સદીનું મોહેરાનું મંદિર, જે સૂર્યમંદિર તરીકે સુવિઘ્યાત છે તથા ૧૨ અને ૨ ઉમ્મી સદીનું પ્રભાસનું સોમનાથ મંદિર છે. ૧૪ થી ૧૮મી સદી દરમ્યાન ગુજરાતમાં મુસ્લિમ શાસનનો પ્રભાવ રહ્યો. મરાઠા શાસનકાળ દરમ્યાન મંદિર નિર્માણને વેગ મળેલો.

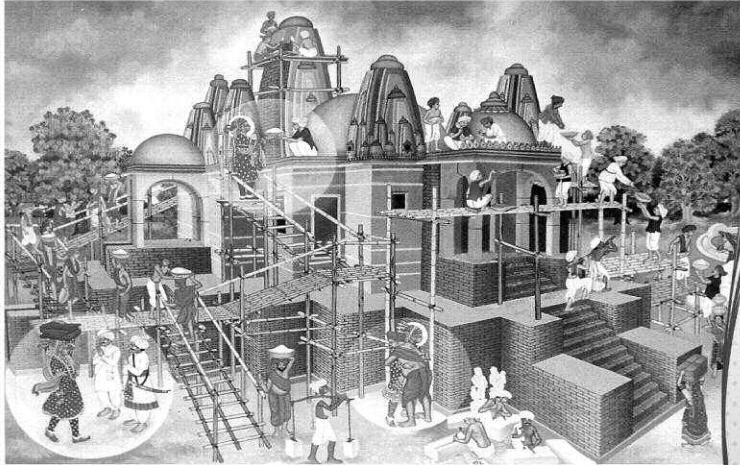
શ્રી સહજાનંદ સ્વામીજી જે ગામમાં ઉતારો કરતા કે રહેતા એ ભૂમિ મંદિર નિર્માણ માટ પસંદ કરતીની. તે ભૂમિ ભક્તજનો પ્રસાદી યુક્ત ભૂમિ માને છે. મંદિરો માટે કેટલીક જગ્યાઓ સંપ્રદાયના અનુયાયીઓએ કૃષ્ણપર્ણ કરેલી છે. જુનાગઢ મંદિરની જમીન પંચાળાના જીણાભાઈએ આપેલી તો ગઢાનું મંદિર દાદાભાયરના દરબારમાંજ નિર્માણ પામ્યું. જ્યારે વડતાલ મંદિર માટે તાનો પાટીદારોએ લેખ કરી આપેલો. મંદિર નિર્માણમાં સ્થાપત્યના મુખ્ય અંગોમાં શિખર, પીઠ અને જગતી, ગર્ભગૃહ, મંડપ, અંતરાલ, શુંગાર ચોકી, મંડોવર અને પ્રદિક્ષણાપથ, લલાનક અને પ્રકાર કોટનો સમાવેશ થાય છે.

શિખર : મંદિર સ્થાપત્યનું ચરમબિંદુ તેનું શિખર છે. સંપ્રદાયમાં નાગર શૈલીના શિખરો છે, ગર્ભગૃહની મુખ્ય દિવાલ પર શિખરની માંડળી થાય છે. સમગ્ર શિખરનો દેખવા પિરામીડ જોવો ભાસે છે. ત્રણ ગર્ભ ગૃહો ઉપર ત્રણ હરોળમાં શિખરો જોવા મળે છે. મધ્યશિખરની ઊંચાઈ વિશેષ હોય છે. શિખરો પર કળણ અને ધાજા વિદ્યમાન હોય છે.

શુંગાર ચોકી : મંદિરમાં પ્રવેશવા માટે મંડપની સન્મુખ તથા બસ્તે બાજુએ ચાર કે તેથી વધુ સંત્બો પર ટેકવેલ એવી રચના કરવામાં આવે છે આને અર્ધ મંડપ કે શુંગાર ચોકી કહેવામાં આવે છે. શ્રીઓ તથા પુરુષોને દર્શનાર્થે જવા માટે અલગ અલગ ચોકીઓ હોય છે. મંદિરમાં પ્રવેશવા નીચેથી ઉપર તરફ જવા સોપાનમાલાઓ ઉપયોગ કરવો પડે છે. શુંગાર ચોકીના વિવિધ અંગોમાં સંત્બ, તોરણ, પાટ-ધૂમટ આદિ સમાવિષ્ટ હોય છે. ઉપરાંત અવતારીકાળમાં જે જે સ્થળનો ઉપયોગ શ્રી હરિએ વિશેષ વખત કર્યો હોય ત્યાં તેમના આરસના ચરણાર્વિદ પદ્ધરાવેલા હોય છે. એ સ્થળ પ્રસાદીભૂત કહેવાય છે. આ સ્થળને છત્રી કહેવાય છે.

બાલાનક : સ્વામિનારાયણ મંદિરની વિશાળતા ઉત્તુંગતા પ્રમાણે તેના દરવાજા પણ વિશાળ જોવા મળે છે. અહિ મુખ્ય દરવાજા મેડીબંધ હોવાથી તેને “બાલાનક” કહે છે. આ મેડી પર પરોઢિયે સાંજે ચોઘડિયાં નોબત-શરણાઈ દ્વારા વગાડવામાં આવે છે. જેને નગારખાનું પણ કહે છે. પ્રવેશદ્વાર ભપકાદાર સુશોભિત હોય છે.

પીઠ અને જગતી : સંપ્રદાયના મંદિરો સામાન્ય રીતે તો ૨ થી ૩ મીટર ઊંચે બાંધવામાં આવે છે. તેના પર ગર્ભગૃહ અને અંતરાલની જગતી

બાંધવામાં આવે છે. જગતી એતો દેવપ્રસાદનું આસન છે. જેને જુદાજુદા રૂપ પથ્થરોથી વિભૂષિત કરાય છે.

ગર્ભગૃહ : આ સંપ્રદાયના મંદિરોમાં સામાન્ય રીતે મંદિરો ત્રણ કે તથી વધુ ગર્ભગૃહો ધરાવે છે. ગઢાનું મંદિર પાંચ ગર્ભગૃહવાળું છે. મંદિરમાં સામે ત્રણ ગર્ભ ગૃહો તેની બાજુએ સામસામે ગણપતિ તથા હુનુમાનજીની દેવકલિકાઓ મળીને કુલ પાંચ ગર્ભ ગૃહો મંદિરોમાં જોવા મળે છે.

મંડપ : દર્શનાર્થીઓ માટે મંડપનું મહત્વ સવિશેષ છે. ગર્ભગૃહની સામે દર્શનાર્થીઓ માટે, ભક્તિ, દર્શન, ઉપાસના માટે સંભ્યુક્ત જે સ્થાપન્ય રચાય છે તેને મંડપ કહે છે. ચારે બાજુ દિવાલથી બાંધેલા સંભ્યુક્ત ગૃહમંડપ કહેવાય છે. જ્યારે ખુલ્લા મંડપ ને રંગમંડપ કહે છે.

અંતરાલ : ગર્ભગૃહ અને મંડપને જોડતા ભાગને “અંતરાલ” કહે છે. અંતરાલની પહોળાઈ ગર્ભગૃહ જેટલી રાખી ભાવિકોના દર્શન માટે સુવિધા કરી આપવામાં આવે છે. સંભ્યોની રચના પણ દર્શનાર્થીઓને દર્શન કરવાનું અનુકૂળ પડે તેમ કરવામાં આવે છે. અંતરાલની લંબાઈ પણ ગર્ભગૃહ જેટલીજ હોય છે.

મંડોવર અને પ્રદક્ષિણા પથ : ગર્ભગૃહની પીઠની ઉપર ચણવામાં આવતી દીવાલના બાબ્ય અલંકૃત ભાગને “મંડોવર” કહે છે. આ સંપ્રદાયમાં મંડોવર સાદા અને અલંકરણ વિહીન છે. જાણી યુક્ત ગવાઝોની રચના ત્રણોય ગર્ભ ગૃહોમાં હવા ઉજાસ માટે રાખવામાં આવે છે. ગર્ભ ગૃહોની પહોળાઈ જેટલીજ પહોળાઈ પ્રદક્ષિણા માટે રખાય છે. ભગવાનની મહામૂલી મૂર્તિના સ્પંદનો કે પોંગીટીવ અનેજ પ્રદક્ષિણાઓ કરવાથી પ્રામ થાય એશુભ હેતુથી ભક્તો પ્રદક્ષિણા કરતા રહે છે.

સંભ્યો : મંદિરોમાં સંભ્યોમાંની “કુંભી” જે પર કુલ-વેલી પશુપક્ષીના શિલ્પચિત્રો હોય છે. તે પર “સંભદ્દ” તે પર “શિરાવટી” હોય છે. સંભ્યો ચોરસ કે મિશ્રાધાટના હોય છે. સંભ્યો પર કોઈ સ્થળે વાઘકારો કે પછી સંતોની શિલ્પો કોઈ સ્થળે વાઘકારો કે પછી સંતોની

આવવાની તેયારી હતી, બરાબર એ સમયની કષ્ણોને પારખી લઈ સંતો, ભક્તો, કસબીઓ, કરીગરોના મનહદ્યમાં વસી જઈને અદ્ભૂત શિલ્પ સ્થાપત્ય સભર મંદિરોના નિર્માણ સ્વયં શ્રી હરિએ કરાવ્યા. આજે તો આ મંદિરો મહા વિરાસત છે.

કલા કસબ ક્ષેત્રે ૨૧ મી સટીમાં અનેક પ્રકારની અવનવી કે નિત્યનૂતન શિલ્પકૃતિઓ, ચિત્રાત્મકકૃતિઓ, અલંકૃત સ્થાપત્ય કૃતિઓ હાલે દર્શયમાન થઈ રહી છે. આ ક્ષેત્રે સ્વામિનારાયજી મંદિરોની સ્થાપત્ય કલાનું વિશ્વમાં આગવું પ્રદાન છે.

અનુસંધાન પેજ નં. ૧૧ નું ચાલુ

બસ, વચનની શું કિમત હશે ! બ્રહ્મચારીજી ઉપડ્યા અને મારતે ઘોડે કાશીને રસ્તે ચાલતા થયેલા ડોસાભાઈને મળ્યા. શ્રી હરિની આજ્ઞા સુણાવીને ૫૦ રૂપિયા આય્યા. બસ, તે પૈસા લઈને આજ્ઞાંકિત ડોસાભાઈ તો કાશી તરફ ચાલતા થઈ ગયા અને મુળજી બ્રહ્મચારીજી ઘોડાની સરક જાલીને ત્યાં જ ઉભા રહી ગયા. સાંજ ઢળવા આવી છતાં બ્રહ્મચારીજી ન આવ્યા. પછી શ્રીહરિને ચિંતા થઈ તેમણે પાછળ બીજા ઘોડેશારને મોકલ્યો અને કહ્યું કે, “બ્રહ્મચારીને તેડી આવો.” ઘોડેશાર મારતે ઘોડે ચાલ્યા તે રસ્તામાં મુળજી બ્રહ્મચારી ઘોડાની સરક જાલીને ઉભેલા જોઈને આશ્રયની નદીમાં દૂબી ગયા. શું કરો છો ? શું કંઈ તકલીફ છે ? ના...ના... શ્રીજી મહારાજની આજ્ઞા પાળવામાં તે વળી તકલીફ શેની ? અરે ! બ્રહ્મચારીજી આજ્ઞા પાળી તેની વાત નથી કરતો. આપ અહીં ઘોડાની સરક પકરીને ઉભા છો તેની વાત કરું છું. ઘોડેશારની આ વાતોનો જવાબ આપતા બ્રહ્મચારી કહે ..હા...ભાઈ હા.. હું પણ તેની જ વાત કરું છું. મને શ્રીજી મહારાજે કહ્યું હતું કે પૈસા આપીને ડોસાભાઈ ચાલતા થાય ત્યાં તમે ઉભા રહેજો. એટલે અહીં ઉભો છું. અરે ! તમે ત્યાંથી આગળ ન જતા પાછા વળજો એમ મહારાજનો ભાવાર્થ હતો. રામ જાણો. મને તો કહ્યું તેમ કર્યું. કહેતા બ્રહ્મચારીજી હસી પડ્યા. અશ્વારે કહ્યું : અત્યારે શ્રીહરિએ મને આપશ્રીને તેડવા મોકલ્યો છે. હું આપશ્રીને લેવા આવ્યો છું. ચાલો...કહેતાંક બ્રહ્મચારીજી ઘોડા ઉપર બેઠા ને નિજનિવાસ સ્થાને આવ્યા. શું આજ્ઞા પાલનની આ તત્પરતા કંઈ આજના માનવના મગજમાં ઉત્તરે એવી છે ? અસ્તુ.

ડોશાભાઈ પ્રભુ ભજન કરતા, ફરતા ફરતાં જેતલપુર પહોંચ્યા. ત્યાં તેમને શ્રી ભાઈ રામદાસ સ્વામી મળ્યા. સંતોનાં ચરણોમાં નમીને વંદન કર્યા. રાત્રી વિસામો પણ ત્યાં જ કર્યો. અને જ્યારે સદ્ગુરુ સાથે શાનની ગોઠડી માંડી ત્યારે જ રામદાસ સ્વામીને ખબર પડી કે આ ડોસાભાઈ તો કાશીની યાત્રાએ જઈ રહ્યા છે.

તેમના હદ્યમાં શ્રીહરિએ પ્રેરણા કરી. તેમણે કહ્યું : ભાઈ ! આપણા માટે તો જેતલપુર એ જ કાશી છે. શ્રીહરિ જેને કાશીની યાત્રાએ મોકલે છે તે અહીં જ આવે છે. આ ભૂમિનાં દર્શન થયાં એટલે કાશીની યાત્રા પુરી.

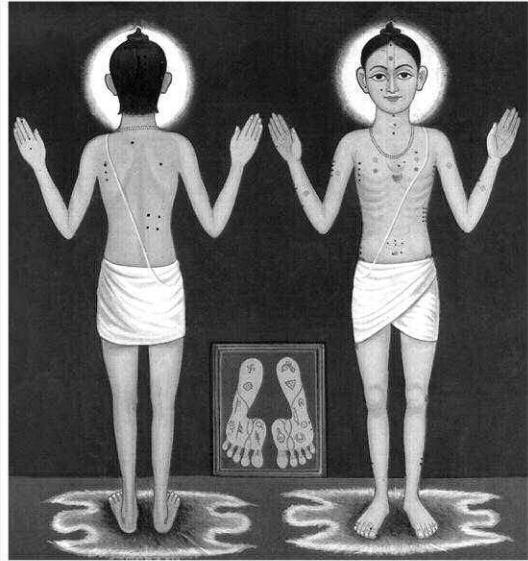
ડોસાભાઈના અંતરમાં સંતો પ્રયે શ્રદ્ધા હતી. શ્રદ્ધા તો આપણે પણ છે, પણ આપણી શ્રદ્ધા અને તેની શ્રદ્ધામાં ઘણો મોટો તફાવત છે. આપણા હાથમાં ચપટી માટી છે. માટી પૃથ્વીનું જ રૂપ છે. માટીનો મોટો પીડો જ પૃથ્વી છે. પણ કોઈના હાથમાં એ સમગ્ર પૃથ્વીનો પીડો હોય તો તે આપણાં કરતાં વધુ મોટો મહાન કહેવાય, તેમાં કોઈ શંકાને સ્થાન નથી. બસ, આપણી શ્રદ્ધા ચપટી માટી જેટલી છે અને ડોસાભાઈની શ્રદ્ધા ! પૃથ્વીના પીડા જેટલી છે. એટલે જ જ્યારે શ્રી ભાઈરામદાસ સ્વામીએ કહ્યું કે - “આ ભૂમિનાં દર્શન કર્યા એટલે કાશીની યાત્રા પુરી.” ત્યારે તેણે શ્રીહરિની આજ્ઞા ન સંભળાવી. સ્વામીના શબ્દો એ પણ શ્રીહરિનાં જ વચનો છે એમ માનીને સ્વામીની વાત પણ નતમસ્તકે સ્વીકારીને યાત્રા પૂર્ણ કરીને પાછા ગઢપુર સેવામાં પથાર્યા. શ્રીહરિએ પણ તે યાત્રા પૂર્ણ થયેલી જ માની. આ...હા....હા... અહીં કંઈક રહેસ્ય છે. પણ એ સમજવાની આપણી ક્ષમતા કદાચ નહિં હોય. આપણે પરમ પ્રભુને પ્રાર્થીએ કે અમને એવી સ્થિતિ ન આપોતો કંઈ નહીં, પણ એ સ્થિતિને સમજ શકીએ એટલી સ્થિતિ આપવાની કૃપા તો કરજો.

સંક્ષિપ્ત ધ્યાન ચિંતામણિ

શ્રી બિહારીલાલ ચુનીલાલ મોઢી - સુરત

શ્રી હરિજીના અંગો	તિલ	ચિઠ્પ
જમણા પગમાં	૦૪	૧૮
ડાબા પગમાં	૦૨	૧૭
કટીથી કંઠ સુધી	૨૬	૦૭
જમણા હાથમાં	૦૭	૦૨
ડાબા હાથમાં	૦૪	૦૨
વાંસામાં	૦૮	-
કંઠથી શીખા	૧૧	૦૬
શરીરનાં કુલ	૬૩	૫૨

જમણા પગમાં - અષ્ટકોણ, ઉદ્વરેખા, સ્વતિક, જાંબુ, જવ, વ્રજ, અંકુશ, કેતુ અને પદ છે. ડાબા પગમાં - ત્રિકોણ, કલશ, ગોપદ, ધનુષ્ય, મીન, અર્ધચન્દ્ર, વ્યોમ અને ઉધરેખા છે. જમણા પગના અંગુઠાના નખમાં ચિંહ છે. અંગુઠાની ડાબી બાજું એક તલ છે અંગુઠા પાસેની આંગળીની ડાબી બાજું એક તલ છે. એ પગના છેલ્લી આંગળી ઉપર નખની પાસે તલ છે. બે પગના આંગળીઓ તળા રાતા છે. અંગુઠા આંગળીના નખ રાતા ચયિયાતા છે. અંગુઠા આંગળીઓ ઉપર ઝીણા ઝીણા રોમ છે. બે પગના અંગુઠા પાસે આંગળી ઉપર ચાખરીયોના ચિંહ છે. બે પગની બહારની ધૂંટી હેથે આસનના ઘસારાના ચિંહ છે. જમણા પગના નળા ઉપર એક તલ છે. સાંથળ ઉપર રૂપાળુ ચિંહ છે ડાબા પગના નળા ઉપર બે તલ છે. ધૂંટ્ષા ઉપર રૂંડ ચિંહ છે શ્યામ કટી છે. ઉદરમાં ત્રિવળી છે. ઊંડી ગોળ નાભી છે. તેની બેઉ બાજુ તલ છે. નાભીની ઉપરના ભાગે ત્રણ તલ છે. જમણી કુખ ઉપર બે રૂડા તલ છે. તેના વચ્ચા તલની બે તસુ ઉપર એક તલ છે. ડાબી કુખ ઉપર ચાર તલ

મોટા છે. એની પાસે ચાર તલ નાના છે. રોમતણું રૂપાળુ શ્રી વત્સ ચિંહ ઉરમાં છે. વીણ ગુણ હાર છે. છાતી ઉપર પાંચ તંસુ પહોળું અર્ધચન્દ્ર આકારે એક ચિંહ છે. એમાં ડાબી બાજુ એક તલ છે. તેની ડાબી બાજુ બીજુ એક તલ છે. એની ડાબી બાજુ સતન ઉપર એક તલ છે. બે સતનના ઉપરના ભાગે બે ચિંહ છે. ધૂંટ્ષા સુધી લાંબા હાથ છે. જમણા હાથની પાસે અંદરની બાજુ ચાર તલ છે. જમણા હાથના મૂળથી ત્રણ તસુ હેથે છાપનું ચિંહ છે. એની બહારની બાજુમાં ચાર તલ છે. જમણા હાથના પહોંચાની ઉપર બે તલ છે. જમણા હાથની છેલ્લી આંગળી ઉપર એક તલ છે. ડાબા હાથના મૂળથી ત્રણ તસુ હેથે છાપનું ચિંહ છે. કોણીથી હેથે બહારની બાજુએ એક તલ છે. ડાબા હાથના અંગુઠા પાસેની આંગળી ઉપર તલ છે. એ આંગળી અને વચ્ચાની આંગળી એ બેની

મધ્યમાં એક તલ છે. ડાબા હાથના પહોંચા ઉપર એક તલ છે. બે હાથના નખ રાતા છે. અગ્ર ભાગે તિક્ષ્ણ છે. બે હાથની હથેળી રાતી રાતી છે. હથેળીઓમાં થોડી થોડી શ્યામ રેખાઓ છે. બે હાથની હથેલીના મૂળથી ૮ તસુ ઉપર છાપના બે ચિંહ છે. કંઠ ઉપર બે પાસે પાસે તલ છે. ડાબા ખમાથી હેઠે વાસામાં રોમ સહિત મોટો તલ છે. તેને હેઠે બે તલ પાસે પાસે છે. કરોડની જમણી બાજું ડોક નીચે એક તલ છે. જમણી ખરપડી ઉપર એક તલ છે. કરોડની જમણી બાજુ વાસામાં ચાર તલ છે. દાઢીથી હેઠે ને ભાગે એક તલ છે. દાઢી ઉપર જીણા જીણા કેશ છે. હોઠ ઉપર રોમ તણી રેખા છે. હસતું કમળ સરખું મુખ છે. મુખમાં જમણી બાજુની નીચેની દાઢીમાં શ્યામ ચિંહ છે.

જીભમાં શ્યામ ચિંહ છે. ગાલ ઉપર જમણી બાજુમાં નાક પાસે મોટો તલ છે. એની ઉપર આંખના ખુણામાં એક નાનો તલ છે. બે આંખની પાંપણ ઉપર ભૂકુટી પાસે કરચલીઓ પડે છે. નાસીકા ઉપર જીણા જીણા ચિંહ છે. ડાબા કાનમાં શ્યામ બિંદુ છે. રૂડી રૂપાળી બે આંખો છે. કમાન જેવી ભૂકુટી છે. લલાટમાં તિલક આકારે બે ઊભી રેખા છે. ભાલમાં જમણી બાજુ વાળ હેઠે એક ચિંહ છે. ભાલ ઉપર કેસર કેરી આઠ છે. લલાટે કુમકુમનો ચાંદલો છે. તાળવા ઉપર એક તલ છે. શીખા ચોટલીના વાળ બહુ સુંદર છે. ચોટલીના આગળના ઉપરના ભાગે એક તલ છે. ચોટલીની પાઇળ જમણી બાજુએ ત્રણ તલ છે. બાવન ચિંહ અને ત્રેસઠ તલ છે.

સતસંગ સમાચાર

દર પુનમે તમામ દર્શનાર્થી ભક્તોની જમવાની વ્યવસ્થાની સેવા બજાવતા સેવાભાવી નિર્ઝાવાન વડોદરા ગુરુકુલ મહિલા મંડળ તથા કંડારી ગુરુકુલના ભૂતપૂર્વ-વર્તમાન વિદ્યાર્થીઓ તથા શ્રીહરીકૃષ્ણ યુવક મંડળ કંડારી, સરભાણ, માતર, પોર, ભરૂચ, વડોદરાના સેવાભાવી યુવકો

તा. ०२/०७/२०१५ पुनमना पवित्र दिवसे અ.નિ. માતૃશ્રી લીલાવતીબેનના સંક્રિયથી
વડતાલ મંદિરમાં ગૌ દાન, ગૌ પુજન કરતા પ્રદિપભાઈ બારોટ પરીવાર ટ્રસ્ટીશ્રી - મુખ્ય

તा. १८/०७/२०१५ અષાઢ સુદ બીજ રથયાત્રા વડતાલધામ

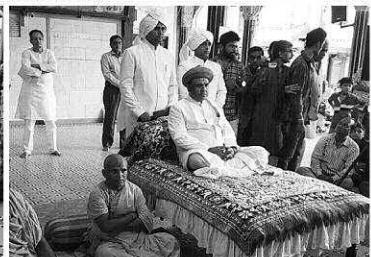
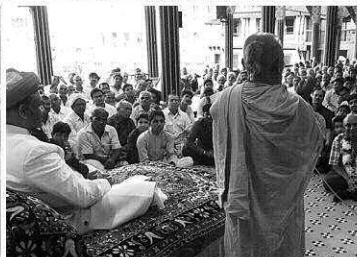
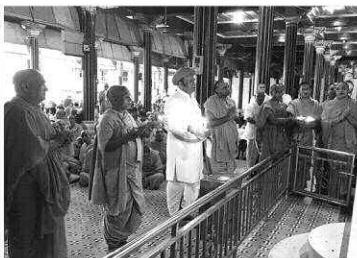
તा. २२/०७/२०१५ શ્રી પ્રતીમાબેન હર્ષદભાઈ પટેલ પેટલાદ તરફથી સર્વ નિકેશકુમાર પટેલની ચાંદીતુલા.

તा.२५/०७/२०१५ वाल्मीकि समाज उत्कर्स संभेदन प्रसंगे
आशीर्वयन आपता वडाल मंहिरना आ.कोठारी श्री संतवल्लभदासજ स्वामी

ता.२७/०७/२०१५ श्री देवशयनी एकादशी चातुर्मास प्रारंभ निमीते बार कलाकनी अखंड धून करता
वडालना संत पार्षद गण तथा पुर्णाहुतीनी आरती करता येरमेनश्री पू.देवप्रकाशदासज स्वामी

ता.२/०८/२०१५ सुरेन्द्रनगर मंहिर दशांजि महोत्सव प्रसंगे वडाल धाममां महंतश्री
प्रेमज्जवलदासज स्वामी तथा को.श्री कृष्णवल्लभदासज स्वामीनी प्रेरणाथी
भूणी प्रदेशना १००० भक्तो द्वारा १२ कलाकनी अखंड धून प्रसंगे आशीर्वाद
आपता प.पू.ध.धू.१००८ आचार्य श्री राकेशपासां महाराजश्री

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વડતાલ સંસ્થાન

ક્રમ	વિગત (તમામ ૧૪ મૂર્તિના થાળ)	૧ દિવસન પાકો થાળ	કાચમી થાળ અનામત
૧	મગાજ ચકતાનો થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૨	બુંદીના લાડુન થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૩	મોતેચા લાડુન થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૪	ચુરમાના લાડુન થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૫	મોહનથાળનો થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૬	અમૃતપાકનો થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૭	સાટાનો થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૮	કોપરાપાકન થાળ	રૂ. ૧,૭૦૦/-	રૂ. ૨૦,૦૦૦/-
૯	અડિચિન થાળ	રૂ. ૨,૩૦૦/-	રૂ. ૨૫,૦૦૦/-
૧૦	મેસુબનો થાળ	રૂ. ૨,૩૦૦/-	રૂ. ૨૫,૦૦૦/-
૧૧	કાજુ-બદામ મેસુબનો થાળ	રૂ. ૩,૨૦૦/-	રૂ. ૩૦,૦૦૦/-

અન્ય દાનભેટની ચાદી

૧	શ્રી મહાપૂજા	રૂ. ૨૫/- સદ. શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામીના આસને
૨	શ્રી હોમાત્મક મહાપૂજા	રૂ. ૫૦/-
૩	શ્રી ત્યાગી સંતોની રસોઈ ભેટ	રૂ. ૨૫૦૦૦/- કે તેથી વધુ (વાનગી મુજબ)
૪	શ્રી કાકોરજુના ચંદનના વાધાની ભેટ	રૂ. ૨૦૦૦/-
૫	ઘનુર્માસ પ્રસાદ ભેટ	રૂ. ૨૦૦૦/-
૬	વડતાલધામ સત્સંગ મેગેગ્રીન	રૂ. ૫૦/- વાર્ષિક રૂ. ૫૦૦/- આજુવન (૨૦ વર્ષ સુધી)

**ભારતીય સમય મુજબ
આરતી દર્શને**

મંગળા આરતી
સવારે ૫ : ૩૦ કલાકે

શાશ્વત આરતી
સવારે ૭ : ૦૦ કલાકે

રાજભોગ આરતી
સવારે ૧૦ : ૧૦ કલાકે

સંધ્યા આરતી
સાંજે ૭ : ૦૦ કલાકે

શયન આરતી
રાત્રે ૮ : ૦૦ કલાકે

**શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ,
શ્રી લક્ષ્મીનારાયણદેવના
લાઈવ દર્શન માટે
જૂઓ વેબસાઈટ
WWW.
vadtalmandir.org**

આગામી ઉત્સવનો કાર્યક્રમ

તા. ૨૪-૦૮-૨૦૧૫	શ્રાવણ સુદ - ૮	શ્રીહરિ જ્યંતિ ઉપવાસ
તા. ૨૬-૦૮-૨૦૧૫	શ્રાવણ સુદ - ૧૧	શ્રી પવિત્રા એકાદશી - ઉપવાસ
તા. ૨૮-૦૮-૨૦૧૫	શ્રાવણ સુદ પૂનમ	મુકુટોત્સવ-પૂનમ રક્ષાબંધન શ્રીહરિની આજા અનુસાર પૂનમ ભરવી
તા. ૦૫-૦૯-૨૦૧૫	શ્રાવણ વદ - ૮	શ્રી કૃષ્ણ જન્માષ્ટમી, સ. ગુ. શ્રી રામાનંદ સ્વામીનો જન્મોત્સવ
તા. ૦૮-૦૯-૨૦૧૫	શ્રાવણ વદ - ૧૧	શ્રી અજા એકાદશી - ઉપવાસ
તા. ૧૩-૦૯-૨૦૧૫	શ્રાવણ વદ-અમાસ	અમાવાસ્યા
તા. ૧૭-૦૯-૨૦૧૫	ભાદ્રવા સુદ - ૪	શ્રી ગણેશ ચંદ્રિ
તા. ૨૨-૦૯-૨૦૧૫	ભાદ્રવા સુદ - ૮	શ્રીહરિ જ્યંતિ ઉપવાસ
તા. ૨૪-૦૯-૨૦૧૫	ભાદ્રવા સુદ-૧૧	શ્રી જલાગીલાણી એકાદશી ઉપવાસ, વડતાલધામમાં જલાગીલાણી મહોત્સવ
તા. ૨૮-૦૯-૨૦૧૫	ભાદ્રવા સુદ-પૂનમ	મુકુટોત્સવ-પૂનમ શ્રીહરિની આજાનુસાર પૂનમ ભરવી

નમ્ર નિવેદન

જ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ સહ જણાવવાનું કે શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયની શ્રી લક્ષ્મીનારાયણદેવ દેશના (વડતાલ-ધોલેરા-ગઢપુર-જૂનાગઢ)ના સૌ સંતો-ભક્તોને નમ્ર નિવેદન છે કે, વડતાલ વિઠારી શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની અસીમ ફૂપા એવં પ.પૂ.ધ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રસાદજીના સાનિધ્યમાં તથા આશિર્વાદ સાથે ઉજવાતા સત્સંગ લક્ષી ઉત્સવ સમૈયાના સમાચાર વડતાલ મંદિરમાં vadtaldhamvikas@gmail.com પર મકલી આપવા.

- આપશ્રી દ્વારા આયોજ્ઞત ઉત્સવ સમૈયાની જાહેરાત માટે ઉત્સવ પહેલા બેનર બનાવી ઉપરના ઈમેઇલ પર મોકલીને નીચેના મોબાઈલ નંબર પર જાણ અવશ્ય કરવી.

અને ઉત્સવ પૂર્ણ થયા બાદ પ.પૂ.ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રી એવં વડીલ સંત સભા વગેરેના ફોટોગ્રાફ સિલેક્ટ કરી ટૂંકી માહિતી સાથે શ્રી વડતાલધામ સત્સંગ મેળેજુંગ એવં વેબસાઈટ માટે ઉપરના ઈમેઇલ પર અચૂક મોકલીને નીચેના નં. પર અવશ્ય જાણ કરશોશે.

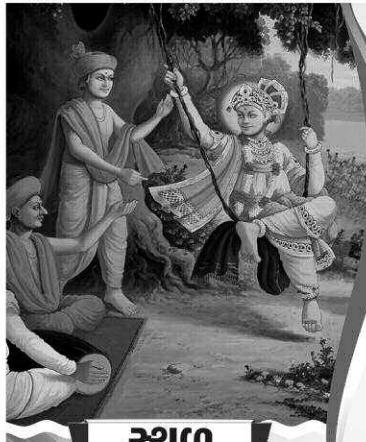
પૂ. શ્યામવત્તલભ સ્વામી - ૯૯૮૫૨ ૦૫૬૧૧ શ્રી નિકીત ભગત - ૯૫૫૮૮ ૨૨૧૨૪

આજીવન ગ્રાહકો માટે ખાલ નોંધ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સંસ્થાન વડતાલ દ્વારા દર મહિને પ્રકાશીત થતાં “શ્રી વડતાલધામ સત્સંગ” માસિકના આજીવન ગ્રાહકોને જણાવવાનું જે કોઈ ભાઈ કે બહેનને લવાજમ ભર્યે ૨૦ વર્ષ કે તેથી વધુ મુદ્દત થઈ હશે તેવા ગ્રાહક નં. R-૬૬૬૩ સુધીના તમામ ગ્રાહકોના અંક વ.ટે.મે.ટ્રી. બોર્ડની તા. ૧૫-૩-૨૦૧૪ની મિટીંગના ઠરાવ નં.-૧૩ મુજબ બંધ કરવામાં આવેલ છે. જેની નોંધ લેવી. જે કોઈ ભાઈ કે બહેનને સદર માસિકના અંક ચાલુ રાખવા હશે તેમને નવેસરથી લવાજમ ભરવાનું રહેશે.

દર્શનાર્થી ભક્તોને ઉતારા માટેની અગત્યની સૂચના

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સંસ્થાન વડતાલ દ્વારા સર્વે દર્શનાર્થી સ્લી-પુરુષ ભક્તોને જણાવવાનું કે આપ વડતાલ પધારો ત્યારે રહેવા માટે ઉતારો મેળવવા ઉતારા વિભાગમાં (જે વ્યક્તિ રૂમમાં રહેવા માંગતા હોય તે) તમામ ભક્તોએ પોતાનું ફોટોવાળું આઈડી પુફ આપવાનું ફરજિયાત રહેશે. મા.જિ. કલેક્ટરશ્રીના આદેશ અનુસાર ઉપરોક્ત સૂચનાનો અમલ કરવો ફરજિયાત છે. તો આપશ્રીને નાય નિવેદન કે આઈડી પુફ વગર રૂમ મળશે નાહિ. સભ્ય હક ધરાવનાર ભક્તોએ વડતાલ મંદિર દ્વાર આપેલ પોતાનું ઓરીજનલ સભ્ય કાર્ડ સાથે લઈને આવવું. સ જ્ય કાર્ડ વગર ડિપોર્ટીટ વળતર મળશે નાહિ. જેની સર્વે ભક્તોએ નોંધ લેવી

સ્થળ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર
વડતાલ સંસ્થાન

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણ વિજયતેતરામ ॥

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વડતાલ
સંસ્થાન દ્વારા આયોજુત

પ.પુ.ધ.ધ. ૧૦૦૮ આચાર્ય
શ્રી રાકેશપ્રદાસુ મહારાજાની

ભવ્ય હિંદોળા ઉત્સવ

હિંદોળા ગ્રારંભ

હિંદોળા પૂર્ણાહૃતિ

તા. ૧૫-૮-૨૦૧૫, શનિવાર, તા. ૧૦-૯-૨૦૧૫

સાંજે ૬-૩૦ કલાકે

ગુરુવાર

ઉદ્ઘાટક શ્રી

પ.પુ.ધ.ધ. ૧૦૦૮ આચાર્યશ્રી રાકેશપ્રદાસુ મહારાજાની
એવં વડીલ સંતોના વરદ હસ્તે

નૂતનવર્ષના કેલેન્ડર પ્રકાશિત થઈ રહ્યા છે

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર વડતાલ સંસ્થાન દ્વારા
શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની તથા શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવની
સુંદર નયન રમ્ય મુર્તિના કેલેન્ડરમાં પોતાના વ્યવસાય/
બિઝનેસ/કંપની વગેરેની જાહેરાત મુકવા ઈચ્છા ભક્તોએ
વધુ જાણકારી માટે નીચેના નંબર પર સંપર્ક કરવો.

(૦૨૬૮) ૨૫૮૮૭૨૮/૭૭૬

(મો.) ૯૮૧૩૦૦૧૧૩૦, ૯૮૨૫૨૦૫૬૧૧

વડતાલ મંદિરની ઓદીસીયલ અપરેટ થયેલ રેબ્સાઈટની અવશ્ય મુલાકાત લો - visit us : vadtalmandir.org

॥ વડતાલ ધામ ॥

VISIT OUR PHOTO GALLERY

LIVE DARSHAN

Like us on FACEBOOK

Subscribe YOUTUBE Channel

VAUTAL DHAM SATSANG

Aacharya Maharaj's Desk

Welcome to Vadtal Dham

(૧) લાઈચ વિડિયો દર્શન (૨) મંગળા, શાશ્વત, રાજભોગ,
સંધ્યા, શયન આરતી લાઈચ દર્શન (૩) ડેઇલી શાશ્વત,
શયન ફોટો દર્શન (૪) ફોટો ગેલેરી (૫) વિડિયો ગેલેરી (૬)
ઓડિયો ગેલેરી (૭) વડતાલધામ સત્સંગ મેળેજનના દરેક
અંક (૮) પ.પુ.આર્ય મહારાજશ્રીના ફોટોગ્રાફ સાથે વિશેસ
માહિતી (૯) વડતાલ સંસ્થાન દ્વારા થતા વિકાસ કાર્યોની
જલક તથા એક્ટિવિટી (૧૦) આગામી ઉત્સવોની માહિતી.

Recent Photos

વડતાલ દેશ સંસ્કૃત ના આગામી મહોનાંસે

પ.પુ.મહારાજી વિરાસત વિભાગ
6, Jun 2015

પ.પુ.મહારાજાની વિરાસત વિભાગ
6, Jun 2015

સત્સંગ મહારાજાની વિરાસત વિભાગ
19, Jul 2015

સત્સંગ મહારાજાની વિરાસત વિભાગ
31, Jul 2015

સત્સંગ મહારાજાની વિરાસત વિભાગ
20, Nov 2015

VAUTAL DES NI MAHATVANI WEBSITE

- Swaminarayan Mandir Harijanagar-Gotri
- Sarangpur Mandir
- Swaminarayan Mandir Mumbai

865998 Total Visits

Quicklinks

Daily Darshan

Live Video Darshan

Divine Music Player

Latest Videos

Subscribe Newsletter

e-Magazines

Mandalakhan

જાહેર નોટીસ

શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ટેમ્પલ ટ્રસ્ટ દ્વારા ચેરિટી કમિશનરશ્રીની મંજૂરીથી નામદાર ગુજરાત હાઇકોર્ટ દ્વારા ઘડેલ સ્કીમની જોગવાઈ અનુસાર ચૂંટણી અંગેના નિયમો અગાઉ ઘડવામાં આવેલ છે.

શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ટેમ્પલ ટ્રસ્ટ દ્વારા વિ.જોઇન્ટ ચેરિટી કમિશનરશ્રી વડોદરા સમક્ષ સ્કીમ સુધારા અરજી નં.પ/૧૧ થી આંક-૧ તથા આંક-૬૬ અનુસાર ચૂંટણીના નિયમોમાં સુધારો માન્ય કરવા વિનંતી કરવામાં આવેલ છે.

શ્રી ચેરિટી કમિશનરશ્રી અમદાવાદના તા.૧૨/૮/૨૦૧૫ ના હુકમ અનુસાર સદરહુ સૂચિત સુધારા અંગે સંપ્રદાયના વડતાલ પ્રદેશના સત્તસંગી તથા હિત ધરાવતા વ્યક્તિઓની તા.૩૧/૮/૨૦૧૫ સુધીમાં તેમના વાંધાઓ ચેરિટી કમિશનર કચેરી, અમદાવાદ સમક્ષ રજૂ કરવાના રહેશે.

સદરહુ અરજીની વધુ સુનાવણી તા.૪/૮/૨૦૧૫ ના રોજ રાખવામાં આવેલ છે.

સદરહુ સુધારા સૂચવવામાં આવેલા ચૂંટણીના રૂલ્સની કોપી ચેરિટી કમિશનરશ્રી, અમદાવાદની જાહેર નોટીસ બોર્ડ ઉપર તથા શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ટેમ્પલ વડતાલની ઓફિસમાં, ઓફિસ સમય દરમ્યાન તથા ઓફિસની બહાર આવેલ જાહેર નોટીસ બોર્ડ ઉપર ઉપલબ્ધ રહેશે.

વડતાલ ટેમ્પલ મેનેજંગ ટ્રસ્ટી બોર્ડના નવનિયુક્ત ટ્રસ્ટી શ્રી પ્રદીપભાઈ બારોટ - મુંબઈને આર્થિવાદ

વડતાલધામ વિકાસના નવા કાર્યો તથા જિષ્ણોધ્યાર

વડતાલ મંદિરના પટોગણમાં સૂરવર્ષ રહસ્ય

ગરૂડસંભંદું અનાવરણ કરતા

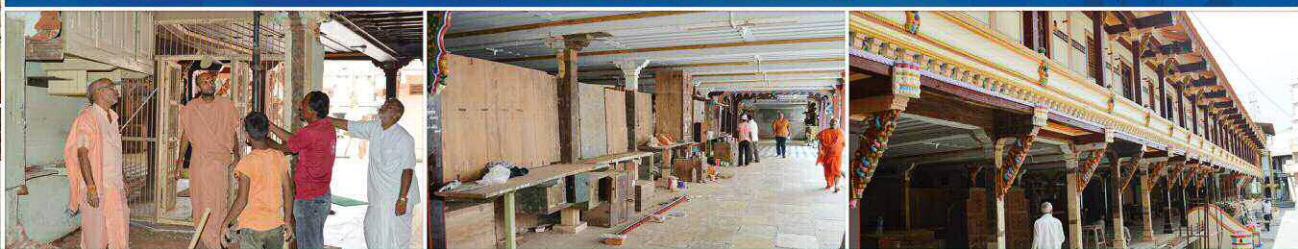
પ.પુ.ષ.શુ. ૧૦૮ આચાર્ય શ્રી રાકેશપ્રસાદજી મહારાજ,

પ.પુ.સ.ગુ.શ.શ્રી ધનશ્યાપ્રકાશદાસજી સ્વામી

(મુ.કેઠારીશ્રી વડતાલ),

પ.પુ.સ.ગુ.શ.શ્રી નિલકંદ્રયરણદાસજી સ્વામી

(મહંતશ્રી જેતપુર)

પ.પુ.શ.શ્રી ગોવિંદપ્રસાદદાસજી સ્વામી (મેતપુર)ની પ્રેરણાથી શ્રી હરિ પ્રસાદીભૂત જુદી ધર્મશાળાના જિષ્ણોધ્યાર કાર્યની જાંખી

વડતાલ સભામંડપની પાછળ નૂતન સંતભૂવનનું નિર્માણ કાર્યનો પ્રારંભ

ગોમતી કિનારે કમ્પાઉન્ડ વોલ સાથે તૈયાર થયેલ પાર્કિંગ ઝોન

વડતાલદેશ

ગઢાદેશ

જૂનાગઢદેશ

પ.પુ. શ્રી ધ્યાનાસ્વામી - વડતાલ

પ.પુ. શ્રી બનશ્યામપ્રકાશદાસજી સ્વામી - મુ.કો.વડતાલ

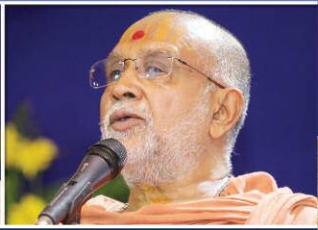
પ.પુ. શ્રી નિવિકિંદ્રયરથદાસજી સ્વામી - જેતપુર

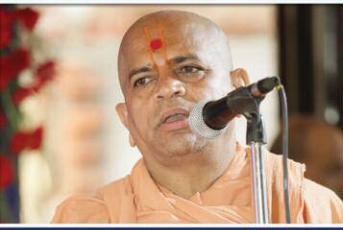
પ.પુ. શ્રી ધર્મપ્રિયરથદાસજી સ્વામી (બાપુસ્વામી) - ધંધુકા

પ.પુ. શ્રી નૌતમપ્રકાશદાસજી સ્વામી - વડતાલ

પ.પુ. શ્રી ભાવકૃષ્ણદાસજી સ્વામી - મેમનગર

પ.પુ. શ્રી રામકૃષ્ણદાસજી સ્વામી - ધંગઢા

પ.પુ. શ્રી સંતવલભદાસજી સ્વામી - આ.કો.વડતાલ

પ.પુ. શ્રી હરિચરથદાસજી સ્વામી - કોકારી ધોંલેરા

પ.પુ. શ્રી હરિશ્વરનદાસજી સ્વામી - ડાંદેર (ગઢા)